

Ára 10 fillér (3 lei)

MAGYAR LAPOK

Nagys. Kozma András úrnak

HUNGARIA

VI. Vilmos császár

BUDAPEST

* KERESZTÉNY * NAPILAP *

IX. évfolyam, 230 (2514) szám.

Szombat

Nagyvárad, 1940 október 26

Hitler birodalmi vezér és Pétain tábornagy találkozója a megszállott francia területen

Közvetlenül küszöbön áll a külön béke Németország és Franciaország között. — Nagyérdekességű megbeszélés a német birodalmi vezér különvonatán

Franciaországból jelenti a Német Távíráti Iroda: A Führer csütörtökön fogadta Pétain tábornagy, francia miniszterelnököt. Jelen volt a megbeszélésen Ribbentrop külügyminiszter és Laval, a francia minisztertanács helyettes elnöke is.

Berlini politikai körökben úgy látják a helyzetet, hogy a birodalmi vezér és Pétain tábornagy találkozója a Laval-lal folytatott korábbi megbeszélések következménye, s hogy most már közvetlenül küszöbön áll a német-francia külön béke.

Franciaországból jelenti: A Német Távíráti Iroda a következő részleteket közli Hitler és Pétain találkozásáról:

A Führer megbeszélése Pétain tábornagy, francia államfővel Lavallal, a francia minisztertanács helyettes elnökének és Ribbentrop birodalmi külügyminiszternek a jelenlétében csütörtök este a Führer különvonatában, a megszállt francia terület egyik kisebb helységében folyt le. Pétain, akit a demarkációs vonalon Abetz nagykövet üdvözölt, Lavallal együtt gépkocsin érkezett a megbeszélés színhelyére. A tábornagy előtt a német véderő egyik zászlóaljja tiszteleg. Az állomás bejáratánál a tábornagyot Ribbentrop külügyminiszter és Keitel

tábornagy, a véderőparancsnokság főnöke fogadta Dörnberg szertartásfőnök társaságában, akik a tábornagyot elkísérték a különvonathoz. Itt Pétaint a Führer üdvözölte. A különvonaton azután megkezdődtek a megbeszélések. Ezeknek befejeztével a Führer a francia államfőt gépkocsijához kísérte. A zászlóalj a távozásnál is tiszteleg Pétain előtt.

Fontos akciók következnek a Hitler és Franco találkozása nyomán.

Rómából jelenti: Mértékadó olasz politikai körökben tartózkodást tanúsítanak a Hitler és Franco találkozásával kapcsolatban, de hangsúlyozzák, hogy rendkívül nagyfontosságú eseményről van szó, melynek jelentősége azokban az akciókban nyilvánul majd meg, amelyekre a jövőben kerül sor. Ezeknek mibenlétéről azonban nem nyilatkoznak.

Belgrádból jelenti (Mai Nap): A Politika jelentése szerint Pétain, aki tábornagygyi egyenruhában jelent meg Hitler előtt, tanácskozást folytatott a Führerrel arról, hogy Franciaországnak Németország mellé való állásával teljesse tegyék Anglia bekerítését. A bekerítési politika valaha angol fegyver volt, most pedig ellene fordult.

Németország egymillió mázsa burgonyát küldött Franciaország gazdasági fölsegítésére

Párizsból jelenti (Mai Nap) A Politika jelenti: A német megszálló csapatok hivatalos jelentése szerint az elmúlt héten egymillió mázsa burgonya érkezett Németországból Franciaországba, hogy megkönnyítsék Franciaország

nehéz gazdasági helyzetét. Németország megmutatta, hogy nem követi a régi szövetségesek példáját, akik az egykori legyőzöttet továbbra is blokád alatt tartották.

Olasz megállapítás: Még nem zárul le a külpolitikai találkozások sora

Német megállapítás: A tengelyhatalmak Európán kívül Afrikában és Ázsiában is új rendet szerveznek

Rómából jelenti: Az olasz lapok nem fűznek beható kommentárt a Hitler-Franco és Hitler-Pétain találkozóhoz. Hangsúlyozzák, hogy ezek a találkozók ama diplomáciai megbeszélések sorába tartoznak, amelyek Ribbentrop római látogatásával kezdődtek. A Popolo di Roma szerint a tengelyhatalmak által megkezdett hatalmas diplomáciai és politikai munka Hitler és Mussolini brenneri találkozásával érte el csúcspontját. A találkozások sora valószínűleg még nem zárult le. Berlini politikai körök hangsúlyozzák, hogy a tengely által megkezdett politikai tevékenység célja, hogy megvegyék az

új európai, afrikai és ázsiai rend alapjait, a Mussolini és Hitler által a Brenneren leszögeztet elvek alapján. Ebből a hatalmas munkából Spanyolországnak is ki kell vennie részét, már csak földrajzi helyzetére nézve is, mint-hogy összekötő hid Európá és Afrika között.

Támadást kizáró szerződés Japán és a Szovjet között.

Rómából jelenti: A Popolo di Roma moszkvai jelentése szerint ott elterjedt az a vélemény, hogy Oroszország és Japán között rövidesen támadást kizáró szerződés aláírására kerül sor.

„Adjátok meg a császárnak, ami a császáré“

Irta: Schmidt László

Ha nem az Istenfia ajakáról hallottuk volna először ezeket az örökérvényű szavakat, már régen elkoptak volna és elveszítették volna mélységes értelmüket. Olyan sokszor ismételtük, hogy egyesek előtt egészen ellaposodtak és az a mélységes értelem, aminek ma is ki kellene csengenie belőlük, az emberek felületés gondolkozása miatt elsikkadt.

Abban az időben a Mester el merete mondani ezeket, pedig egy gyűlölt hatalomtól legázott nép közvéleménye és vezető rétege várta a prófétától az adó megtagadását, ami egyet jelentett volna a szabadságharc megkezdésével, de a zsidóság megsemmisülésével is. Amikor pedig elmondotta a fenti szavakat, akkor valószínű kellett testvérei gyűlöletét. Amikor mindenki azt gondolta, hogy a gyűlölt eltipró zsoldjába állt: Ő volt az, aki — mivel a jövőbe látott — hazája és népe jövőjéért szívesen vállalta a megvetettség nehéz terhét.

Ilyen súlyos felelősséggel, de népünk iránti nagy szeretettel, kell ma is mindannyiunknak a „jövőbelátó“ szerepét magunkra vállalni. Az idők hasonlóan: a lelkek talán még jobban forranak s ha nem is vallási síkon, de társadalmilag még nagyobb átalakulások, forradalmak előtt áll az egész világ, mint állt abban a kétezer év előtti időben.

Ebben a forrongó és igen meleg légkörben, amikor még a legjobb akaratú is olyan nagy hibákat lehet elkövetni, amik népünk életében szinte jövétlennek, feltétlenül szükséges néhány elengedhetetlen alapfogalmat tisztázni, illetve belső átalakulásunk értelmi és érzelmi alapjait lerögzíteni.

Hosszú idő kellett ahhoz, hogy megértsük a legegyszerűbb, de a helyes társadalomépítés elengedhetetlen alapföltételét, mely szerint az ember nem magányos és magánakvaló lény, hanem tagja a társadalomnak, polgára a földi hazának...

A mostani nagy belső átalakulások figyelemre méltó arra, amit már kétezer évvel ezelőtt Szent Pál apostol tanított, hogy t. i. kölcsönösen egymás terhére kell hordoznunk, mert ez a világ Alkotójának elgondolása és parancsa. Sok tévelygés, szabad csapongás és üres elméleken való lovaglás után, ime visszakanyarodtunk arra az elengedhetetlen útra, mely egyedül vezet a jövő társadalmi életének szilárd felépítéséhez.

Az új, életerős európai népek erejüket éppen annak köszönhetik, hogy így visszatértek az ősi útra. Szégyelték ugyan egyszerűen bevallani, hogy hosszabb tévelygés után, ime, egyedül a régi, kipróbált keresztény alapelvek a nemzet fenntartó erejének alapjai. Cifra és divatos elnevezésekkel akarták elfedni a valóságot, de új rendszereik, elgondolásaik és nagy gyakorlati eredményeik tákta az, hogy a kereszténység által mindig hirdetett, kölcsönös teherhordozás, más szóval a helyesen értelmezett hazaszeretet, az alapja minden eredményüknek.

Es ebből nekünk tanulni kell! Különösen nekünk erdélyi magyaroknak, akiknek szívében a hazaszeretet hosszú időn keresztül a külső kényszerítő körülmények miatt, a szigorúan figyelő ellenséges szemek megtévesztésére csak a hamu alatt parázslott, illetve lángját befelé kellett irányítani, mert ha kitört: börtön jár.

PANNÓNIA

szálloda, étterem és kávéház vezetését átvettem

Céлом a békebeli váradi kávéházi hangulat visszavárázsolása.

Elsőrangú magyar konyha. Szálkanéklői halkülönlegességek. Kifünő borok. Elsőrangú dzsej és cigányzene. Figyelmes kiszolgálás

A nagyérdemű közönség támogatást kéri **Nedeikó János** budapesti vendéglő mester

érte. Nem azt mondom, hogy a hamu befödte, vagy eloltotta, hiszen senkiben sem élt életkebben a honszeretet, mint bennünk — elnyomott, meggyőzött, szenvedő és megalázott erdélyi magyarokban.

Csak nem fejlődhetett a hazaszeretet szabadon, nyíltan s mivel saját szülőföldünkön rabok voltunk, az irányító felsőbb hatalmakban csak elnyomóinkat láttuk. És éppen ez okból éreztük 22 éven át fokozottabb mértékben a magyar haza szükségét és nélkülözhetetlenségét, mert sokszor üldöztek saját földünkön és igazságot nem tapasztaltunk.

Bizonyítani felesleges, hogy a hazaszeretet magától az Istentől minden ember szívébe oltott szent érzés. Ha nem így lenne, akkor a szegény sarklakó, kinek otthonát örök hó és jég borítja; hol a nap elgyengült sugarai a rövid nyárbán alig csálnak néhány satnya virágot életre; hol fa már nincs, hogy tűzével enyhítse a zord tél hidegét; hol hajlékát jégből építi, vizét hóból olvasztja; ez a rideg körülmények között élő ember csapatostól vándorolna délre, az örök mosoly országába. És ezzel szemben mit látunk? Egy sem hagyja ott hazáját, hanem minden mostohasága dacára mély szeretettel öleli magához és hősiességgel áldozza életét érte, ha idegen el akarja venni azt.

Mikor a bécsi döntés előtt vezető román körök azt mondták, hogy az itteni magyarságnak ki kell vándorolnia, mert megkezdődik az áttelepítés, nem hallottam egyetlen embertől sem egyebet, minthogy minden körülmények között itt maradunk, mert ez a föld — a hazánk.

Ha tehát ennyire szeretjük hazánkat, ha szívünkben így ég a szent tűz, egyetlen helyes cselekedetünk az legyen, hogy nezzünk bátran szembe azokkal a kötelezettségekkel, melyek éppen a hazaszeretettől folynak.

A mai igen nehéz körülmények és európai adottságok közt a fejlődésnek, függetlenségnek és nem utolsósorban az állam fennmaradásának szükséges feltétele, hogy abban tökéletes rend uralkodjék. A rend pedig csak úgy tartható fenn, ha a törvényes felsőbbiségeket, előjárásokat kellő tiszteltetben tartjuk, rendeleteiket, intézkedéseiket lelkiismeretesen teljesítjük. Mert hogyan is képzelhető, hogy valamely országban rend és csend uralkodjék, ha a többség tekintélyét el nem ismerjük és annak nem engedelmességek? Sőt tovább megyek. Nem elég nekünk az engedelmesség, hanem rá kell nevelni magunkat arra, hogy *szívesen, gyorsan, sőt lelkesedéssel* tegyünk meg mindent, amit hazánk vezetői bölcs előrelátással és megfontoltan követelnek tőlünk.

Nem olyan egyszerű dolog ez azonban, mint ahogy az első pillanatban látszik. Hosszú időn keresztül saját érdekeink ellen cselekedtünk, midőn bizonyos rendelkezéseknek eleget kellett tenni. Ezért érthető volt huzódásunk, halaszgatásunk, mellyel ki akartunk bújni a rendeletek teljesítése alól. Bizony sokszor voltunk okái annak, hogy az államhatalom a rendelet mellé mindjárt mellékelte a szuronyos csendőrt is, hogy engedelmességek és elért kötelezettségeinknek eleget tegyünk.

Ma azonban más a helyzet. *Saját* hazánkban vagyunk és *szülesanyánk* kéri tőlünk nehéz körülmények között az áldozatot. Adjuk meg tehát a császárnak, ami a császáré... Neveljük rá önmagunkat, de népünket is arra, hogy most már nem idegen célok szolgálatában kell engedelmességek, hanem saját magunk boldogulására teszünk mindent, különösen ha felszólítás, sürgetés nélkül végezzük kötelezettségeinket.

És hogy erre a nevelésre a népnek szüksége van, egy nem is olyan régen történt kis epizód hívta fel a figyelmemet. Adót gyűjtenek már a magyar tisztviselők a faluban. Az egyik falusi ember odamegy és megkérdezi, hogy mennyi a hátraléka. Három pengő volt.

Erre kivesz a zsebéből egy 20 pengőt, felváltja a pénztárossal s közben megjegyzi, hogy a ma esti lakadalmón ebből egy ötöt a cigány nyitelttyűjébe kell húzni. Azután sarkon fordul és mint aki jól végezte dolgát, tovább megy, de 3 pengős hátralékát fizetellenül hagyja.

Kicsi dolog, de figyelemreméltó. Nem szabad elsiklani fölötté, mert egy egész népnek a gondolkodását tükrözi vissza. Megszoktuk, hogy csak az erőszak hatása alatt hozzuk meg az áldozatot, amit meghozni több, mint pusztán kötelesség. Egy országot áldozatok nélkül fenntartani nem lehet s az áldozatból mindenkinek ki kell vennie a részét, akkor is, ha ezek személyes érdekeire károsak, vagy hátrányosak volnának, vagy azokkal éppen ellentétben állnának.

A keresztény elv tehát, — melyről fennebb azt mondtam, hogy a naggyá lett népek nyíltan, vagy burkoltan ismét ide tértek vissza, — mely szerint kölcsönösen kötelesek vagyunk egymás terhére viselni, ma is minden társadalmi átalakulás legbiztosabb, egyedüli alapja.

Ezt az elvet kell életünkkel, példánkval és nem utolsósorban szavainkkal hirdetni, hogy az eddig csak önző érdekeiért küzdő és azt mindennél előbb helyező népet felvilágosíthassuk arról a helytelen irányról, mely Európa sok népének sirtját ásta meg. Meg kell tanítanunk arra, hogy népünk jövőjének minden ember munkása s ha csak egy is előbbre helyezi önző érdekeit a köz érdekeinél, már sántít az a gépezet, melyet hazánk vezetésére az Isten állított.

Más népek hamarabb tanulták meg ezt, így nagyobb eredményeket is mutattak már fel. Hazájukért vérben, pénzben, munkában és segíteni akarásban olyan hősiessé áldozatokat hoztak, amire példa még nem volt a világtörténelemben. Ha mi is megtanítjuk kemény nevelő munkával erre népünket, vagyis megértjük mindenkivel, hogy önzetlenül dolgozzék és áldozzon hazájáért, akkor nem csak a legszebb hazafias munkát végezzük, hanem a szó nem értelmében keresztényi szellemmel töltjük meg közéletünket.

Károly volt román királyt Sevillában internálták

Bukarestben letartóztatták Rydz-Smigly volt lengyel hadvezért

Lisszabonból jelentik: Károly, volt román király megbízottja Lisszabonba érkezett, ahol az amerikai ügyvivőt kérte fel közvetítésre, miután a spanyol kormány intézkedése alapján a volt román királyt egy sevillai szállóban internálták.

Bukarestből jelentik: (Mai Nap.) A lengyel hadsereg volt tábornagyát, Rydz-Smiglyt a vaspárda rendőrsége csütörtök este letartóztatta. Számos más személyt fogtak el rajta kívül. Azzal vádolják őket, hogy részük volt az angol kémkedési és szabotázs-mozgalomban.

Ujabb légvédelmi intézkedések a román fővárosban.

Bukarestből jelentik: (NTI.) A légügyi államtitkárság újabb légvédelmi intézkedéseket adott ki és teljes részletességgel felhívta a lakosság figyelmét, hogy esetleges légi támadás esetén milyen óvintézkedéseket kell foganatosítani. Arra is figyelmeztették a lakosságot, hogy a legutóbbi riadó alkalmával nem az intézkedéseknek megfelelően viselkedtek. A légvédelmi fedezékek bejáratát homokzsákokkal kell eltorlaszolni s fői kell szerelni a szükséges kellékekkel. Utasításokat tartalmaz a fel-

hívás a gyújtóbombák okozta tüzek eloltására a riasztó jelek adására és az utcai forgalomra is.

Pizok és áruzsora a bukaresti piacon. — Minden munka megállott.

Bukarestből jelentik: (NTI.) Antonescu államvezető csütörtökön meg tekintette Bukarest egyik közpiacát. Észrevételiről beszámolt a sajtónak. Megállapította, hogy a piaci területén pizok, rendtelenség és szabálytalanság uralkodik. Az árak különbözők, az áruzsorások garázdálkodását semmi sem gátolja. A fővárosi üzemek is pizkosak. Az asztalosműhelyek nem dolgoznak, mert nincs szármuk. A kovácsműhelyekben már egy hónap óta szünetel a munka, mert nem kapnak szenet. Az asztalosvezető és főtisztviselői felelősek ezért az állapotért, tehát el kell távolítani őket helyükről.

Leszerelnek a harcbahívott egyetemi hallgatók, tanítók és tanárok.

Bukarestből jelentik: A román vezérkar megengedte, hogy a katonai szolgálatot teljesítő egyetemi hallgatók leszereljenek. A tanítói és általában oktatói kar jelenleg tényleges szolgálatot teljesítő tagjait is leszerelik.

Az Erdélyben érvényben volt román jogszabályok összehasonlítása a magyar törvényekkel és rendeletekkel

Budapestről jelentik: (MTI.) A pesti kereskedelmi és iparkamara összegyűjtötte és lefordította a román impérium alatt állott területeken érvényben lévő gazdasági természetű jogszabályokat és azokat az egybevágó magyar törvénnyel és rendeletekkel összehasonlítva kiadta. Ezzel áttekintést akar nyújtani az Erdélyben alkalmazott gazdasági jogszabályokról és a jogegységnek zökkenőmentes visszaállítását kívánja, másrészt azt, hogy az erdélyi magyarok részére megkönnyítsék az anyaországheli jogrendszer megismerését. Az egész munka hat füzetre, háromszáz oldalra terjed ki és felöleli a magyar ipari rendtartást, kereskedelmi jog, szociálpolitika, szociális biztosítás, egyenes adók, forgalmi adók és gazdasági törvények anyagát. Megtekinthető a kereskedelmi és iparkamaránál, ügyvédi és mérnöki kamaránál és az illetékes érdekképviseleteknél.

Ezuton is szíves tudomására hozzuk az igen tisztelt szállító közönségnek, hogy a

MATEOSZ

Magyar Teherfuvarozók Országos Központi Szövetkezete

a mai nappal megkezdte működését Nagyváradon. Felhívjuk továbbá a teher gépkocsi tulajdonosok figyelmét, hogy saját érdekükben mielőbb a MATEOSZ kirendeltségénél megjelenjen: szíveskedjenek.

MATEOSZ

körvezetői kirendeltsége,
Nagyvárad, Szent László-
tér 5 sz. — Telefon: 1201

Az országos költségvetés a képviselőház bizottságai előtt

Az igazságügyi tárca tétéleit vették először tárgyalás alá.

Budapestről jelentik: (MTL.) A képviselőház pénzügyi bizottsága pénteken délelőtt 10 órakor Bárczay János elnöklésével ülést tartott, amelyen megállapították az egyes tárcák költségvetésének tárgyalási sorrendjét. Pénteken a tervezet szerint az igazságügyi, külügyi és honvédelmi tárcák költségvetését tárgyalják. Ezután a pénzügyi és igazságügyi együttes bizottság tartott ülést Bárczay János elnöklésével. A kormány részéről Radocsay igazságügyminiszter, Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter, Antal István igazságügyi államtitkár és Szász Lajos pénzügyi államtitkár vett részt az ülésen. Petró Kálmán előadó részletesen ismertette az igazságügyi tárca költségvetését, majd egy beható vita indult meg az egyes címek felett. Radocsay igazságügyminiszter kimerítő felvilágosítást adott a felvetett kérdésekre, majd az egyesített bizottság az igazságügyi tárca költségvetését részleteiben és általánosságban is elfogadta. Az igazságügyi tárca költségvetésének tárgyalása 12 órakor ért véget. Utána a pénzügyi és külügyi együttes bizottság megkezdte a külügyi tárca költségvetésének tárgyalását.

Willkie elnökjelölt felrótta Rooseveltnek, hogy ígéreteit nem szokta betartani

Óvást emelt az amerikaiak idegen háborúba avatkozása ellen. — A kommunista pártot kizárták az elnökválasztásról.

Newyorkból jelentik (Német Távíratok Iroda): Willkie köztársasági párti elnökjelölt Pennsylvániában válaszolt arra a szerda-esti beszédre, melyben Roosevelt kijelentette, hogy nem szándékozik Amerikát háborúba sodorni.

— 1933-ban — mondotta Willkie — többek között Roosevelt odahatott, hogy eredménytelen maradt a londoni gazdasági értekezlet. Roosevelt maga utasította vissza a pénzügyi-állandósítási programot, melyet kiküldötteinek elő kellett volna terjeszteniük. Ezzel többet járult hozzá a demokrácia megbukásához, mint bármely más kormány. Legutóbbi beszédében Roosevelt azt hangoztatta, hogy nem vesz részt idegen háborúban és csak az Egyesült Államok megtámadása esetén küld csapatokat az amerikai kontinensen kívül fekvő területekre. Komolyan remélem, hogy Roosevelt az 1940. évi demokrata program alapján hosszabb ideig emlékszik majd erre az ígéretére, mint azokra a kötelezettségekre, amelyeket az 1932. évi demokrata program alapján vállalt. Ha nem emlékszik rá hosszabb ideig, a mi fiaink rövid időn belül szállítóhajókon lesznek és valamilyen idegen partok felé igyekeznek. Nagy változásban van a világ. Az Egyesült Államok keresztül juthatnak ezen a válságon, ha a fegyverkezés szempontjából erősebb teszik magukat és erős saját gazdaságot építenek fel.

Newyorkból jelentik (NTI): A szövetségi bíróság úgy döntött, hogy a kommunista párt nem vehet részt az elnökválasztáson.

Nyugtalanító hírek érkeznek a tengerentúlról Roosevelthez.

Washingtonból jelentik (NTI): A Fehér Házból nyert értesülés szerint Roosevelt a tengerentúlról érkezett táviratok áttanulmányozása után Hull külügyminisztert magához kérte megbeszélés céljából. Az újságírók megkérdezték Hullt, hogy ebből vajon a helyzet válságos voltára lehet-e következtetni, a külügyminiszter azonban kitért a válaszadás elől.

Kína még bízik Amerikában.

Washingtonból jelentik (NTI): Métékadó kínai körök megcáfolták a japán-kínai béketárgyalásokról szóló híreket. Az Egyesült Államok különböző anyagi és erkölcsi támogatása megerősítette Kína elhatározását, hogy a háborút folytatja.

Diadal

A KITÜNŐ MINŐSÉGŰ SZIVARKAPAPIR és HÜVELY

VÁLOGATOTT ANYAGOKBÓL GONDOS MAGYAR KEZEK MUNKÁJÁVAL KÉSZÜL!

ERDÉLYI TESTVÉREINKNEK IS EZT AJÁNLJUK!

GYÁRTJA A MAGYAR SZIVARKAPAPIR
ÉS SZIVARKAHÜVELYGYÁR R.T.
BUDAPEST, V. KER. VÁCI-ÚT 48/E.

Hivatalos jelentés a Hitler és Petain közti tárgyalásról

Francia körökben mély benyomást keltett
a Petain tábornagy iránti tiszteletadás.

Közelebbről összehívják a német birodalmi gyűlést

Genfből jelentik: (NTI) A Havas iroda Hitler és Petain találkozájáról a következő hivatalos jelentést adta ki: Petain tábornagy Laval kíséretében délelőtt 8 óra tájban lépte át a demarkációs vonalat a német csapatok katonai tiszteletadása közben. A késő délutáni órákban hosszabb megbeszélést folytatott Hitler kancellárral. A megbeszélés külsőleg mély benyomást keltettek.

A francia lapok kevés kivétellel még nem fűznek megjegyzéseket a találkozóhoz. A Moniteur történelmi találkozóról beszél és így ír: A mostani, talán döntő órában Franciaország valamennyi fiától függ, hogy az ország sorsa jó irányba fordul-e, vagy olyan utra kerül, amelynek nincs vége.

Francia politikai körökben mély benyomást keltett az a mód, ahogyan a Führer Petaint fogadta. Különösen kiemelik, hogy a Vezér elkísér-

te Petaint gépkocsijához és egy német dicszázad tiszteletadásban részesítette.

A Pest írja: Zürichbe érkezett jelentések szerint a Hitler és Franco, valamint Hitler és Petain találkozáson történtek következményeire nem kell sokat várni, mert berlini illetékes helyen a német birodalmi gyűlés közeli összehívásáról tudnak, amikor is maga Hitler fogja bejelenteni a legutóbbi diplomáciai lépések eredményét.

Eden útja Ankarába. — Törökország magatartása Franciaország állásfoglalásához igazodik.

Belgrádból jelentik (Mai Nap): A Vreme értesülése szerint az ankarai angol nagykövet kijelentette, hogy Eden — minden ellenkező híreszteléssel szemben — a napokban Ankarába utazik. A lap szerinti Franciaország magatartása valószínűleg nagy hatással lesz Törökország állásfoglalására, illetve Angliával való viszonyának alakulására.

Shanghaiből távoznak az amerikai tengerészek.

Sanghaiból jelentik: Hivatalos jelentés szerint az Egyesült Államok Sanghaiban tartózkodó tengerészeti legénysége november 15-én elhagyja Sanghait.

Magyar Vadászujság

a vadászat, vadtenyésztés, vadászati jog, vadászati közigazgatás, fegyver- és löszertechnika szaklapja. Szerkesztik: Gyöngyös-Halászi Takách Gyula és dr. Szent-Ivány Géza. — Megrendelhető a Magyar Lapok kiadóhivatalában.

Hősi küzdelem a magyar anyáért és a magyar gyermekért

A csíksomlyói Egészségház három éves beszámolója

Néhány napja feljegyzésben foglalkoztunk a nagyváradi orvosok névsorának felülvizsgálásával. Már a felülvizsgálás előtt rámutattunk arra, hogy az egyes orvosok működésének elbírálásánál a magzatelhajtással szemben tanúsított főleg gyakorlati állásfoglalás jöhet elsősorban számításba. A felülvizsgáló bizottság valóban ezt a szempontot érvényesítette, azaz érvényesítette volna, ha meg nem akadályozták ebben a munkájában.

Még arra is rámutattunk, hogy a bizottság körében súlyos titoksértés történt, aminek következtében elindult a kijárások és mentések minden magyar, keresztény és népi szempontot eltipró javinája. Magukat jó keresztényeknek, még jobb magyaroknak és kifogástalan jellemű uriembereknek tartó egyének gördítettek akadályt a tisztogatás munkája elé. Nem kutatjuk, hogy miért. Hozzászokhattunk már, hogy egy letűnőfélben levő világ gyászvitézeti utolsó erőlködésével rá akarják erőszakolni magukat és sirmakra érthetetlen és ellenszves az új jelszó: a közérdek előbbvaló, mint a magánérdek, nehéző időkben pedig hazaárulás az önzés korlátlan garázdálkodása.

Elszomorító jelenségek ezek és ilyenkor nagyon jól esik az a vizsgálat, amelyet a keresztény, magyar és népi gondolat hősi küzdelme nyújt. Itt van a csíksomlyói Egészségház, az erdélyi anya- és gyermekvédelem gondolatának bölcsője. Hároméves fennállásának küzdelmeit, az elért eredményeket sorolja fel az a füzet, amelynek fedőlappjáról a csíksomlyói kegyesbor edes anyasága mosolyog le. A füzetet dr. Nagy András, az Egészségház igazgató-orvosa, Strobl Gerta, Fall Gizella és Szűcs Katalin védőnők állították össze. Ebből a füzetből közöljük most az Egészségház történetét. Okulásra és a lelkiismeret felébresztésére azoknak, akik még ma is büntetlenül vétének a keresztény magyar népi érdekek ellen.

Elindulás „egészen kicsiben.”

Csíksomlyó község közepén, a kegyteplommal szemben, avval közös, elkerített téren áll a Szék-házának nevezett, idők folyamán sok különböző célra felhasznált épülettömb. Az 1930-as évek üresen, a rommalévs állapotában találták. Ha időkben be nem következnek „Báró Jósika-alap” néven történt megvásárlása és karbahozatala, azóta bizonyára beteljesedett volna végzete. De ahogy ez megtörtént, átmeneti tervekben túl csakhamar kialakult gondolat, hogy egy hatalmas, jelentőségében egész Székelyföldre kiható népkórháznak nyújtson szállást. Addig is azonban a Szociális Testvérek Társasága szervezett benne háztartási tanfolyamot, majd gyermeknyaraltatást. A nagy kórház terve anyagi nehézségeken megfeneklett. Abban az időben még mindenki azt hitte (és éppen ez az Egészségház történetében tanulságos), hogy bármilyen kezdeményezés előfeltétele a befektethető nagytőke. Ha ez nincs, nem is szabad neki fogni. Tőke híján az ellenkező utat követtek az egészségház alapítói. Megindítottak egy egészségügyi intézményt, egészen kicsiben. Egy-két főből álló személyzettel, párezer leit érő, legszűkebb felszereléssel, a Szociális Testvérek Társaságának, illetve tagjainak tulajdonát képező (mai napig

is használatban levő) berendezéssel, bútorokkal, edényekkel, ágyneművel. Ennek az intézménynek nem lehetett a neve „kórház”, sőt „intézet” is bajosan. Az Egészségügyi Törvényadta neki a Védőház, Egészségház címet, ami falusi igényeknek megfelelő tanácsadó és segélyhely-féle intézmény. A megszervezés, engedélyszerezés stb. stb. nagy munkáját a Szociális Testvérek Társasága végezte, mely a Báró Jósika-alap gondnokbizottságának az Országos Katolikus Nőszövetséggel kötött megállapodása alapján ma is vezeti az intézményt.

Családlátogatás orvosi rendelés és „gyermekosztály.”

A működés 1937. őszén vette kezdetét, és pedig a legelőször letelepedett védőnők *családlátogatásai*, vagyis kizárólag külső munka (anya- és csecsemővédelem háznái) formájában. Az evel kapcsolatos tanácsadókól fejlődött ki a lassanként szükségessé vált *ortosi rendelés*, 1938. februárjától elsősorban terhesvizsgálat és csecsemőellenőrzés célját tűzte maga elé. 1938. nyarán jött létre a „gyermekosztály”, amennyiben gondozásba felvett két csecsemő... Nagyon jellemző, hogy ennek az „alapító” párnak a testvérek egy ruháskosarat és addig fászlának használt cukrosládát — vasalópokróccal kibélelve — tudtak fekvőhelyül felejteni. Igazában véve a gyermekosztály 1939. januárjától működik, mióta a nagyobb számban gondozásba vett csecsemők mellé külön, okleveles védőnő lépett munkába.

A *szülősztály* története evel egyidejűleg kezdődött. Minthogy a Ház akkor még nem rendelkezett oly felszereléssel, hogy befogadhatta volna a szülőnőket, a Ház szülőnője otthonukban látta el őket. A rendes szülészeti munka az intézet falain belül 1938. szeptember 17-én vette kezdetét. Ekkor még csak az volt a cél, hogy *otthon* nyújtson a Ház a szülés és gyermekágy idejére oly asszonyoknak, kiknek otthoni viszonyai nem felelnek meg az egészséges szülés követelményeinek. Ezen szerény igénynek megfelelően a felszerelés sem rendelkezett többel egy rendes otthoni szülés követelményeinél. Ágyak, ágynemű, edények és a „bábatáska” tartalma. Az intézmény sikere így is nagy volt. A bánásmód és az addig ismeretlen kényelem, hogy nem többért, mint amihe a legszerényebb házi szü-

lés kerül, az asszony mindent készen kap, a szülési segítségén kívül ellátást, gondozást, sőt oktatást is, oly környezetben, mely legtöbbjük otthonának kényelmét meghaladja — maga helyett csinált propagandát.

Ez az „otthon”-jelleg még sokáig megmaradt. Ekkor még az intézetnek nem volt orvosa, csak a rendelést ellátni járt be Csíkszeredából orvos, aki azonban a szülésekkel nem foglalkozott. Ha ezek folyamán szövődmény lépett fel, a városból hívtak a beteg választása szerint és költségére orvost.

Példa és biztatás másoknak.

Ennek az állapotnak azonban módosulnia kellett. Éspedig azért, mert a szülőotthon híre nem csak a falusi, hanem a városi közönség között is terjedni kezdett és romsokára igényesebb, sőt orvosilag nehezebb esetek jelentkeztek. Annál is inkább, mert a város egészségügyi intézményei kimondottan szülésekkel nem foglalkoztak, sem ily irányban képzett személyzetet nem foglalkoztattak. A haladást most már az állandó orvos munkabérlése jelentette, aki nemcsak a rendelésen és a szülésre való felvételnél vizsgálja meg az asszonyokat, hanem a szüléseknél is jelen van. Ezzel járt a felszerelés bővítése és kiegészítése. Ez még ma is állandóan folyik, minthogy az intézet nem képes egyszerre fektetni be nagyobb összegeket.

Ma már ott tartunk, hogy az intézet nemcsak az egyszerű szülések otthona, hanem a szövődményes, nehéz esetek legyőzésére is alkalmas felszereléssel és személyzettel bír. Kivéve a sebészeti beavatkozást igénylő eseteket — melyeket különben már az előzetes vizsgálatok folyamán igyekszünk felismerni és kórházba juttatni — egyéb szülészeti ténykedések elvégezhetők az intézetben belül.

Az orvosi felszerelés kiegészítésén kívül oly nagy befektetést igénylő újítások, mint villanycsengő, vízvezeték stb., mind megvalósultak lassanként. Most a telefcso következik és nem sok idő van hátra, míg az orvos is állandóan az intézetben fog lakni.

Mindezek megszokott dolgok, külön említést nem is érdemelnek, ha ezeket nem ily rövid idő alatt a társadalom és illetékes tényezők megértése, valamint a közönség — különösen a falusi nép — erkölcsi és anyagi támogatása tette volna lehetővé. Intézetünk életének azon, gyakorlatban bebizonyosodott tanulsága, hogy *helyesen meglátott cél megvalósítására a legszerényebb kiindulás is alkalmas és nagyra hivatott, ha van hozzá lélek és összefogás*, felment a szerénytelenség látszatától, mikor alig megkezdett munkánkról tájékoztatni kívánjuk a nyilvánosságot. *Csak példát és biztatást akarunk nyújtani másoknak*. Hiszen anyákat és csecsemőket gondozó munkánkban, valamint az összefogás és lélekbeli végzett munka értékébe vetett hitünkben egész jövőnk benne foglaltatik

Kijelölték a Zöldkereszt egészségügyi szervezetének központi és körzeti egészségházait

A jövő héten munkába kezd a zöldkereszt szervezet Nagyváradon. A volt Poliklinika épületében fog működni a központi egészségház.

Nagyvárad. Saját tud. Várad szociális életében forradalmat jelent az anyaországban végtelen hálával fogadott Zöldkereszt Szervezet jövő héten akcióba lépő működése. Mint értesülünk, Nagyváradon a Zöldkereszt Szervezet központi egészségháza a Bunyitay-ligetben lévő volt poliklinika épületében fog működni, míg a körzeti tanácsadó helységeket az u. n. egészségházakat három körzetben az ujjvárosi, Óssi-telep és a velencei részen a Mátyás király-úton jelölték ki. Egyidejűleg megkezdik az egészségügyi tanácsadást a körzeti egészségházakban, valamint az orvosi szaktanácsadást a központi egészségházban.

Egészségügyi tanácsot bárki kérhet s a megjelentek orvosi vizsgálatban részesülnek az egészségházakban minden héten kedden és pénteken. A védőnők látogatásokat tesznek a lakásokban és ellenőrzést gyakorolnak különösen a szegény lakosság családi élete és egészsége tekintetében. Ez az állandó ellenőrzés kapcsolatot teremt a közönség és a védőnők között. Különösen az áldott állapotban lévő anyák és csecsemőket látogatják majd rendszeresen a védőnők, kik minden díjazás nélkül, a szaktanácson és gyakorlati útmutatáson kívül anyagi hozzájárulást is nyújtanak a rászorulóknak.

De nemcsak anyák és csecsemők részéről gondozásban, hanem gyermekek, sőt felnőttek is, kiknél valamely elváltozás találtató. Ezeket aztán szakorvosokhoz utalják s ellenőrzik alávétette-e magát a szükséges orvosi kezelésnek? A felkutatások során igen sok beteg fogja kötelezően gyógykezeltetni magát.

Az egészségvédelem szolgálata ilyen formában teljesen ismeretlen a visszacsatolt területeken. Tekintettel a Zöldkereszt munkájának rendkívül nagy jelentőségére és fontosságára, helyénvalónak tartottuk illetékes helyről alapos információt kérni. Ezért felkerestük a vármegegyei tisztii főorvosi hivatalát, ahol dr. vitéz Törő István, a főorvos helyettese készséggel megígérte, hogy lapunk részére részletes tájékoztatást fog adni a Zöldkereszt hivatalával kapcsolatban.

Tankönyvek és iskolaszerek

minden iskola számára **Vidor Manó rt.** előírás szerint kaphatók: **könyvkereskedésben**

Nagyvárad, Rákóczy-ut 2

Lichtman
cipők
megérkeztek
Reichard
cipőáruház

Ugrás-szerűen felszökött a világháborús hadikölcsönkötvények árfolyama

Budapestről jelentik: (MTI.) A pénzügyminiszter költségvetési beszéde után a hadikölcsönök árfolyama ugrás-szerűen emelkedik és a hadikölcsönkötvény, mely eddig százkoronás címletként 1 fillérért is nehezen volt eladható, csütörtökön már 30 fillérre emelkedett. Eladó nincs, csak vevő jelentkezett. A tőzsde szerint az őjegyzők keresik az időközben eladott kötvényeket, mert az a vélemény, hogy a valorizálásnál megkívánják a jegyzett értékek megfelelő kötvények bemutatását.

A keleti és erdélyi területek levéltáraiból eredő iratok és művészeti értékű tárgyak kötelező bejelentése

Nagyvárad thjf. város katonai parancsnoksága 3885/1940. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

Természetes személyek, egyesületek, társaságok, intézetek és egyéb jogi személyeknek egyaránt tudomásukra hozom, hogy 1940. nov. hó 10-ikéig kötelesek a városi katonai parancsnoksághoz írásban bejelenteni:

a) tulajdonukban vagy birtokukban lévő azokat az iratokat, könyveket, képeket, metszeteket, fényképeket, folyóiratokat, művészeti vagy történeti értékű egyéb tárgyakat, amelyek felismerhetőleg vagy feltehetőleg a keleti és erdélyi területek vármegyei, városi és egyéb levéltáraiból, könyvtáraiból vagy más közgyűjteményeihez tartoznak;

b) az előző pontban említett olyan tárgyakat, amelyeket árubabocsátás (aukció) céljából a m. kir. postatakarékpénztár árverési csarnokának átadtak.

A bejelentésben meg kell jelölni azt a természetes vagy jogi személyt, akinek, illetőleg amelynek birtokában vagy birtolatában a bejelentett tárgy van, valamint azt a helyet is, ahol az időközben a tárgyat őrzik. Említést kell tennie a bejelentőnek arról is, vajjon a tárgy megszerzése alkalmával fizetett-e és milyen összegű vételárért. Végül nyilatkoznia kell a bejelentőnek arról, hogy a hatóság általi igénybevétel esetében kíván-e kárpótlást és ezen a címen milyen készpénzösszeg megtérítését kéri.

Ezen bejelentés alá eső iratokat, könyveket, képeket, metszeteket, fényképeket, folyóiratokat, művészeti vagy történeti értékű egyéb tárgyakat úgy kell tekinteni, hogy azok a jelen rendelet hatálybalépésének napjától kezdve hatósági zár alatt vannak, azokat a bejelentésre kötelezett megőrizni és a romlástól megóvni köteles.

A zár alá helyezett tárgyaknak forgalombahozatala vagy bármilyen módon való elidegenítése tilos azokra az 1930-ik évi XXXIV. t.-c. 75. §-a értelmében még a jóhiszemű árverési vevő sem szerez tulajdont.

A bejelentési kötelezettség elmulasztása, kijátszása vagy valótlan bejelentés, továbbá forgalombahozatal és elidegenítési tilalom megszegése 15 napi elzárással büntetendő.

Nagyvárad, 1940. október 24.

Vitéz Rajnay Károly tábornok,
katonai parancsnok.

M. kir. Nagyvárad városi katonai parancsnokság.
Közüzemek 7084/1940. sz.

VERSENYTÁRGYALÁSI HIRDETMEYNY.

Tekintettel arra, hogy a Villamosmű tűzifaszükségletének beszerzése céljából f. hó 19-ére hirdett versenytárgyalásnak nem volt eredménye, Nagyvárad város katonai parancsnoksága ezúton másodszor hirdeti versenytárgyalást.

100 vagon a 10 tonna I. minőségű bükk-, gyertyán- vagy cserhasáb tűzifa szállítására nevezett üzenet részére.

A versenytárgyalást 1940. november hó 4-én 17 órakor fogjuk megtartani a városháza kis tanács-termében.

Az ajánlattevők az írott, lezárt és lepecsételt ajánlattal egyidejűleg az ajánlati összeg után 50% óvadékot tartoznak készpénzben letenni, amely óvadék a szállítás odaitelésénél 100%-ra egészítendő ki.

A feltételek a villamosmű irodájában, Vártér 1. sz., d. e. 9 és 12 óra között megtekinthetők, ugyanott a versenytárgyalásra vonatkozólag mindenemű felvilágosítást megadnak.

Nagyvárad, 1940. október 23.

Vitéz Rajnay Károly, s. k.
tábornok, városi katonai parancsnok.

DORIAN Filmszínház

A legművészebb magyar film:

Csak 16 éven felülieknek engedélyezve

Két lány az utcán

Szereplők: Tasnády Fekete Mária, Bordy Bella, Vaszarl Piri, Csontos Gyula, Alfay Andor
Legújabb világhíradók. A 3 óras előadás olcsó helyárrakkal

Göbbels német birodalmi propaganda-miniszter Danzigban beszédet mondott a háborús helyzetről

Teljes bizonyosság a német egységben. A vezér módszere a hadvezetésben: Hosszú előkészület, rövid háború

Danzigból jelentik (NTI): Göbbels német birodalmi propagandaügyi miniszter egy danzigi pártgyűlésen beszédet mondott a háború eddigi lefolyásáról és pillanatnyi állásáról. Anglia — ugymond — túlkészen ismerte fel, hogy teljesen hamis képet alkotott magának Németország erejéről. Németország úgy élelmezési szempontból, mint politikailag és gazdaságilag minden tekintetben fel van szerelve erre a háborúra. Belső bomlásról szó sem lehet. Ezáltal Németország szellemi hadvezetése is messze felette áll az angolnak. Végtetettek annak, hogy német egyenletlenség támadhaszon, amiből mások hasznot húzzanak. 1918 november 9-ike Németországban sohasem fog többé megisméltódni. Miközben London már megrázkódi a német légi erő támadásai alatt. Churchill a világ előtt még meg akarja őrizni a látszatot, hogy német és angol részről egyforma fegyverrel és hatással harcolnak. Németországot azonban ez a jellegzetesen angol blöff nem téveszti meg. Tény az, hogy Anglia összeomlásának egy napon el kell jönnie. Presztizskérdésre való tekintet nélkül a Führer ilyen

elv szerint cselekszik: *Hosszú előkészület, rövid háború.* Németország képes arra és szilárd elhatározása, hogy ezt a háborút addig folytassa, amíg le nem győzte az angol plutokráciát. A német nép egységesen és hűséggel áll a Führer mögött, aki a német történelem legragyogóbb győzelmére fogja vezetni.

A léghárítók ágyútüze elűzte a Berlin ellen támadó angol repülőket.

Berlinből jelentik (NTI): Péntekre virradó éjszaka angol repülőgépek támadást intéztek a főváros ellen. A léghárító ágyútűz a támadók egy részét észak és dél felé szorította, még mielőtt a fővárost elérte volna. Csak egyes repülőgépeknek sikerült elrepülniök Berlin belső kerületei fölött. Ezek a gépek alacsonyan szálló felhőtakaró mögül gyújtóbombákat dobtak lakónegyedekre, munkástelepekre. Az egyik bomba egy halóthamvasztót talált el. Több tűz is támadt, de ezeket sikerült hamarosan eloltani. Néhány sebesülés történt. Két ellenséges gépet még az odarepülés alatt lelőttek a németek.

London hovatovább teljesen lakatlanná válik. Olasz áttekintés Anglia katasztrófájáról

Berlinből jelentik (NTI): A légi haderő nagyobb kötelekei csütörtök este elindultak London ellen.

Rómából jelentik: A Stefani diplomáciai szerkesztője eldöntöttnek tekinti Anglia vereségét. London hovatovább teljesen lakatlanná válik s a német buvárhajók eredményei teljesen elzárják a szigetet az utánpótlás lehetőségétől. Az angolok saját bevallása szerint ha 1919-ben Németországnak harminccal több buvárhajója lett volna, Anglia nem tudta volna a vereséget elkerülni. Most ez bekövetkezett. Churchill maga mondta, hogy Angliának naponta 60 ezer tonna árut kell kapnia a tengerentúlról. Anglia tehát késleltetheti ugyan, de nem kerülheti el a katasztrófát. Anglia helyzete rosszabbodik a nemzetközi diplomácia síkján is. Utánpótlása biztosítása érdekében eladja a közelmúltban az Újvilág területén lévő támaszpontjait. Arra irányuló kísérletei, hogy új zsoldosokat szerezzen, kudarcra jutott. Románia a tengely mellé állt. Bulgária állásfoglalása nem kétséges etekintetben. Japán a tengellyel kötött szerződést és tárgyalásokat készült folytatni a szovjettel is a baráti kapcsolatok megteremtése céljából. Az északamerikai vezető tényezők kizártak mondják, hogy az Egyesült Államok Anglia oldalán beavatkozzék. Segítségnyújtása — mint mondták, —

lehetőséges, a közvetlen beavatkozás azonban nem. Anglia tehát egészen egyedül néz szembe sorsával.

Az angol légügyi tábornagy rádióbeszédében szólott a német bombázók félelmetes fölényéről.

Amszterdamból jelentik (NTI): Philip Joupert, angol légügyi marsall csütörtök este beszédet mondott az angol rádióban. Kijelentette, hogy a német támadások már hosszú ideje folynak éjjel-nappal. Az okozott kár — szerinte — nem terjedelmes ugyan, de ezek a bombatámadások hatást gyakorolnak az angol, különösen a londoni lakosság idegeire. Nagyobb bombázó alakulatok éjszakai támadásai természetesen nagyobb károkat okoznak.

— Szólni akarok még — folytatta az angol miniszter — a német bombázók pontosságáról. Ebben a tekintetben kétségen kívül félelmetesek a német bombázók. A német repülőket ugyanis jól megtanulták, hogy tökéletes pontossággal eltalálják a kívánt célokat. Még ha kedvezőtlenek is a látási viszonyok és bárholnan dobják is le bombáikat, szinte elkerülhetetlen, hogy a londoni katonai célok sokasága mellett néha el ne találják egyiket-másikat.

Végül felszólította a lakosságot, merítsen új bátorságot az amerikai repülőgépek érkezéséből.

Az Európai porcellán őshazája Németország mégis . . .
a HERENDI gyár állandó legnagyobb vevője Németország, miért? mert a kézfesztésű tárgyaik minden darabja művészi örökértékű!!

TOMPA FERENC Rákóczi-u. 5. alatti üzletében

a közeli napokban már megtekintheti vételkötelezettség nélkül.

ZSOLNAY porcellángyár cosin remekeit és a Tordai Népies Diszkerámia eddig Nagyváradon nem látott gyártmányai mindenki számára hozzáférhetőek lesznek.

Időszerű gazdasági útmutató

A visszatért országrészeknek az anyaország gazdasági rendjébe való zökkenésmentes bekapcsolódása

III.

A Közszállítási Szabályzatnak a házi kezelésben végezhető munkálatokról szóló 7. §-a:

- (1) Házi kezelésben szabad végeztetni:
 1. azt a közérdekből sürgős munkálatot, amelyre megállapítást nyert, hogy a rendelkezésre álló összeg a vállalati lebonyolításra nem elég, de házi kezelésben végzésre előreláthatóan elegendő;
 2. az inségmunkát a belügyminiszter által megállapított munkaprogram keretén belül;
 3. a pótmunkát, ha a vállalkozóval megegyezés nem jött létre;
 4. a tanulmány vagy kísérlet célját szolgáló munkálatokat;
 5. a kincstári ruházatnak, felszerelésnek, gépeknek, járóműveknek, eszközöknek, javítását, átalakítását azoknál az intézményeknél, amelyeknél erre alkalmas javítóműhelyek szervezetszerűen rendelkezésre állanak;
 6. a vasúti forgalom biztosításával kapcsolatos munkálatokat;
 7. a hazai műemlékek helyreállítását;
 8. a vízrendezést, folyószabályozást, öntözést, talajjavítást, vagy a vízforgalom felvezetését célzó munkálatokat, ha a földművelésügyi miniszter azoknak házi kezelésben való végzését rendelte el, vagy ha a munkálatokat a földművelésügyi miniszter fennhatósága alá tartozó vízügyi hivatalok magánosoknak, magánérdekeltségeknek, vagy vízjárulatlaknak megkeresésére vagy ezek terhére hatják végre;
 9. az állami mező-, erdőgazdasági birtokokon üzemi célt szolgáló egyszerűbb gazdasági épületek, erdei utak és ideiglenes jellegű és hordozható vasútnak minősíthető erdei vasutak építését;
 10. törvényhatóságokban és községekben a vízvezetési, csatorna-, gáz- és villamosüzemek hálózatának kisebb mértékű kiterjesztését, ha a rendelkezésre álló összeg a vállalati lebonyolításra nem elég. Még törvényhatósági vagy községi közmunkáknak házi kezelésben végzéséhez a belügyminiszternek a kereskedelemügyi miniszterrel egyetértve adott engedélyre van szükség.

(2) Nincs helye házi kezelésnek az (1) bekezdés 1., 2., 8. pontja és a 10. pont második mondatában említett közmunkák eseteiben — a kézműipar körébe tartozó munkálatoknál. Ez a rendelkezés nem vonatkozik az (1) bek. 2. pontjában említett inségmunka keretében végzendő azokra a munkákra, melyek a piac helyzetének érintése nélkül kizárólag az inségmunka legelőnyösebb szükségleteinek természetbeni támogatása útján való kielégítésére irányulnak s ebben az esetben is csak akkor, ha a rendelkezésre álló pénzügyi fedezet a kérdésnek más módon való megoldására nem nyújt lehetőséget.

(3) Ha a házi kezelésnél a munkálat valamely részét a megrendelő hivatal vállalathoz kívánja adni, a munkálat e részére a vállalatbadás szabályait kell alkalmazni.

(4) A hazai beszerzésre vonatkozó rendelkezéseket a házi kezelésben végrehajtott munkálatoknál is megfelelően kell alkalmazni.

A Közszállítási Szabályzatnak figyelembe nem vehető ajánlatokról szóló 46. §-a.

- (1) Az odaítélésnél nem vehető figyelembe az az ajánlat:
 1. amely a kellő aláírásokkal nincs ellátva (ideértve a távirati úton tett ajánlatot is);
 2. amely nem volt a versenytárgyalási hirdetményben megkívánt módon összefüggő és pecséttel ellátva, vagy nem volt lepecsételt és értetlen borítékban, kivéve, ha a pecsét vagy boríték sérülése a postán történt;
 3. amely az ajánlati úrlapon és a versenytárgyalási hirdetményben és mellékleteiben megkívánt lényeges adatokat nem tartalmazza, vagy a feltételeknek meg nem felelő kikötéseket tartalmaz;
 4. amelyhez (bánatpénz kikötése esetén és felmentés hiányában) bánatpénz letételét igazoló postai feladóvevény, postatakarékpénztári befizetési elismervény vagy letéti nyugta csatolva nincs.

Ha azonban a kellő időben való letételt igazoló okiratot legkésőbb az ajánlatok felbontásától számított 48 óra belül csatolják és a döntés még nem történt meg, az ajánlatot tárgyalás alá kell venni;

5. amelyben a vállalkozó saját, eredeti ajánlatát utóbb módosítja, még ha a módosító ajánlat a benyújtásra kitűzött idő alatt érkezik is;

6. amely a benyújtási határidő után érkezett, kivéve ha oly időben történt postáraadást igazol-

nak, hogy az ajánlatnak rendes körülmények között kellő időben meg kellett volna érkeznie;

7. amelyről a szövegjavítást igazoló záradék hiányzik s ennek ellenére abban az összegárrakra vagy a végösszegre kiható kihúzás, törlés, vakarás, beszurás vagy egyéb javítás fordul elő;

8. amely számszerűleg meghatározott árat nem tartalmaz, hanem csak olyanféle kijelentést tesz, hogy az ajánlattevő a legmegfelelőbbnek ítélt áron vagy ezen alul is kész szerződni;

9. a letartóztatási intézetek, vagy ezekkel rabmunka kibérlésére szerződött vállalkozók ajánlatai, a rabmunka útján előállított árukra nézve, mégha ezeket saját üzemükben egyébként is előállítják, kivéve, ha az igazságügyminisztériumnak vagy az alája tartozó intézményeknek beszerzéséről van szó;

10. nem vehető figyelembe továbbá annak ajánlata, aki az illető közszállítás vállalatára vagy teljesítésére nem jogosult;

11. akinek üzeme vagy vállalata az 1925: XXXIV., vagy az 1927: XXI., vagy az 1928: XL. törvénycikk rendelkezéseinek hatálya alá esik és

Hogyan dolgozik a hadviselő Olaszország?

Teljes mértékben biztosítva van az olasz nép élelmezése

Az olasz ipar minden zökkenő nélkül tért át a háborús termelésre. Ezáltal nem ismétlődtek meg azok a zavarok, amelyeket 1915-ben leélt tapasztalni az átmeneti idő alatt. A testületi rendszer már évek óta dolgozott azon, hogy a maximumig fokozza a termelés intenzitását és fegyvermezetséget. Ennek az előrelátó szervező munkának volt az eredménye, hogy a hadüzem napján már teljessé vált az ipari mozgósítás. Ma már megállapítható, hogy a hadviselés szempontjából oly roppant jelentőségű olasz vas- és fémipar a legintenzívebben dolgozik. De még a mellékiparok terén sem vehető észre nagyobbránnyu visszaesés, ami elsősorban annak tudható be, hogy az olasz kormány a fogyasztási korlátozásokat csak a legszükségesebb minimális mértékben alkalmazta.

Különösen szembetűnő, hogy a textilipar a háború ellenére is teljesítőképessége maximumával dolgozik, már pedig, mint emlékeztetés, a világháború idején éppen a textilipar került legválóságosabb helyzetbe, egyrészt a nyersanyagutánpótlás hiánya, másrészt a polgári fogyasztás erős visszaesése miatt. Az önálló politika egyik nagy vívmánya, hogy a textilgyárak a műrost révén bőségesen el vannak látva nyersanyaggal. Olaszország 1938-ban 126 millió kiló műrostot gyártott, 1939-ben pedig már 140 millió kilogrammot. A műrosttermelés a folyó évben el fogja érni a 150—160 millió kilót. Ugyanakkor gyapothól 10 millió, kenderből 110 millió, lenből 4 millió, selyemből 3 millió kiló áll rendelkezésre. A piac felveszőképessége sem csökkent, mert a polgári fogyasztás visszaesett ugyan, de azt a kiesést pótolják a hadsereg szükségletei.

Ugyanilyen munkatempót észlelhetünk az olasz gazdasági élet minden terén. Olaszország

társadalombiztosítási köztartozásairól kimutatást nem csatol, vagy kimutatásából az tűnik ki, hogy a versenytárgyalási hirdetmény lejártának napját megelőző hat hónapnál régebben esedékessé vált betegségi, öregségi, halotti hányanyugbér-biztosítási járulékkal, járulékelőleggel vagy díjjal tartozik, kivéve, ha ajánlata a versenytárgyalási hirdetmény szerint megkívánt engedményezést magában foglalja vagy a vonatkozó okiratot csatolja (1927: XXI. t.-c. 194. §);

12. aki a legutóbbi három év alatt teljesített közszállítások alkalmával a hatóság tapasztalata szerint megbízhatatlannak mutatkozott;

13. aki ellen csődönkívüli kényszerregyezeségi vagy csődeljárás van folyamatban, vagy az eljárás befejezést nyert, de azóta hat hónap még nem telt el. Csőd esetén a tömegközvetlen ajánlata sem vehető figyelembe;

14. akit a közszállításközből kizártak — a kizárási határozat értelmében;

15. aki a megrendelő hivatalnak a kifizással kapcsolatban valamely munkát végzett;

16. akit nyereségvágyból elkövetett büntett vagy vétség, vagy az 1878: V. t.-c. IV. fejezetében és az 1930: III. t.-c. 57—71. §-aiban meghatározott bűncselekmények (hűtlenség, lázadás) miatt jogerősen elítéltek, büntetésük kiállása után büntett esetében 5 évig, vétség esetében 3 évig;

17. akinek ajánlatában az egységárral való szorzásnál és az összegezésnél nyilvánvalóan megtevésztésre irányuló számítási hibák vannak;

18. nem vehető figyelembe végül területileg korlátozott nyilvános versenytárgyalásnál a hirdetményben megjelölt területen és az azon kívül telephellyel bíró vállalkozók között létesült társasulakulat ajánlata, ha az alakulat a versenytárgyalási hirdetmény keltétől számítva egy évnél rövidebb idő óta áll fenn vagy a nevére szóló iparjog-sítvány ennél rövidebb idő óta van érvényben.

(2) Hatósági intézkedések megfellebbezése miatt senkinek ajánlatát mellőzni vagy elutasítani nem szabad.

(3) Ha a kisiparos ajánlatában, könnyen pótolható vagy nyilvánvalóan a kisiparos járatlanaságából származó alaki hiba van, ez az ajánlat figyelmen kívül hagyására okul nem szolgálhat. Ilyenkor a kisiparost a hiánynak megfelelő rövid határidő alatt pótlására kell felhívni és pótlás esetén az ajánlatot tárgyalás alá kell venni.

(4) Az 1923: XI. t.-c. 1. §-ában említett földmunkás szervezeteket, az idézett törvény 5. §-a szerint bármely nyilvános versenytárgyaláson szóval is résztvehetnek és ajánlatuk alaki hiba miatt nem mellőzhető.

(Folytatjuk.)

tehát a háború tűzpróbáját is fényesen kiálló gazdasági szervezetével készen áll arra, hogy a haráti Németországgal karöltve felépítse majd Európa új gazdasági rendjét. Egyre jobban megvilágosodik, hogy Roosevelt gazdasági elgondolásaival szemben a totalitások államok módszerrel a célra vezetőbbek. Amerika az 1933. évi gazdasági válság után nem tudta fokozni ipari termelését és belső fogyasztását, mert a válság ellenszereit abban látta, hogy a külföldi arannyal fizesse meg az amerikai árut. Ugyanakkor azonban Olaszország és Németország megszüntették a munkanélküliséget és új piacokat szereztek. Ezzel kapcsolatban nem szabad elfelejteni azt sem, hogy Európa gazdasági életének fejlődése szempontjából milyen nagy jelentősége van a Földközi-tenger táján élő, mintegy 200 milliónyi lakosságnak, amelynek úgy a termelő, mint fogyasztó képessége — az ellenkező irányú angol befolyás kiküszöbölése után — még jelentékenyen fokozható.

Az olasz mezőgazdasági termelést illetően megállapítható, hogy a földmunkások társadalmi életszinvonala emelkedett, s maga a mezőgazdasági termelés is intenzívebbé vált. Különösen szembetűnően fokozódott az utóbbi években a buza-termelés. Az utolsó három év alatt az évi átlag elérte a 80,7 millió mázsát, ami nemcsak a nép szükségleteit fedezte, hanem még tartalékok gyűjtését is lehetővé tette. Természetesen ez elsősorban az ugynevezett buzaháborúnak, a buza-termelés fokozása érdekében indított céltudatos propagandának köszönhető. Az elmúlt, nem éppen szerencsésnek mondható termelési évben Olaszország 73 millió mázsa buzát termelt, ami teljes mértékben biztosítja az olasz nép élelmezésének zavartalan menetét.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

NAGYVÁRAD, SZILAGYI DEZSŐ-UTCA 5.

ELŐFIZETÉSI ARAK: Egész évre 30 P, félévre 15 P, egy óra 2.50 Pengő
Egyes szám ára 10 fillér

Telefon: 12-27.

Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 72.301.

Időjárás

Mérsékelt szél, több helyen, kivált északon és keleten további eső, az ország többi részében változó felhőzet, sok helyen köd. A hőmérséklet északon emelkedik, délen nem változik.

HUBERTUS-VADÁSZLOVAGLÁST RENDEZ A VÁROS HELYŐRSÉGÉNEK TISZTIKÁRA. Nagyvárad. Saját tud. A város helyőrségének huszár és tüzér tisztikara 1940 november 6-án Hubertus-vadászlovaglást rendez. Ezzel kapcsolatban ünnepi programot állítottak össze: 8 óra 30 perckor a bevonulás emlékére felállított emlékoszlop felavatása és átadása Nagyvárad közönségének, 10 órakor menet a Vilmos huszárlaktanyába, 12 órakor kifutó a repülőtéren.

Menekült magyar testvéreink javára vasárnap, október 27-én délután 5 órai kezdettel nagy, templomi hangverseny lesz a váradi Székelyegyházban. A műsort dr. Krüger Jenő állította össze. 1.50 és 3 pengős jegyek elővételben: 1. A székesgyeházi plébánián, Kanonok-sor J. szám alatt. 2. A „Hangya”-szövetkezet főutcai üzletében. 3. Az „Órzer” könyvkereskedésben, Szilágyi Dezső-utca 3. szám.

A közoktatásiügyi miniszter értekezletet tartott az erdélyi ifjúság képviselőivel. Kolozsvárról jelentik: (MTI) A Ferenc József Tudományegyetem megnyitó ünnepségei után Hóman kultuszminiszter csütörtök délután a rektori hivatalban értekezletet tartott az erdélyi értelmiség 35 évesnél fiatalabb tagjainak mintegy 30 képviselőjével és a kolozsvári egyetemi ifjúság több vezetőjével. Az értekezletet ma délután a miniszter távollétében folytatják.

Keresztény szervezőt — garancia képest — fiatal szorgalmast, félhivatalos akcióhoz Erdélyre azonnal felvesznek. Jelentkezés szombaton öt órakor, Pannónia-szálló 49.

Svájcban csak jegyre adnak tüzfűt. Basel, október 25. A svájci gazdasági minisztérium elrendelte a szabad tüzfűtárítás megszüntetését. Tüzfűt Svájcban csak jegyre lehet kapni. A tüzfűtárítást az illetékes hatóságok bizonyos körülmények között el is kizárhatják az egyenletes elosztás érdekében.

A nagyvárad M. Kir. Állami Polgári Fiúiskola igazgatósága közli, hogy a javítóvizsgára és a magántanulók vizsgára való jelentkezése október 24-től október 27-ig tart.

November 4?

* **Uj csemege és fűszerüzlet Nagyváradon.** A több évtizede fennálló Kádár, illetve Balogh-féle üzletet megvettem. Hivatkozva a Balogh János cégnél szerzett 16 éves tapasztalatomra, a mai magyar igényeknek megfelelő fűszer- és csemegeüzletet alakítom át, amelyet mai napon nyitok meg. Előre is ígérem, hogy minden régi és új vendémet a legelőzékenyebb kiszolgálásban fogom részesíteni. Osztás Jenő, Nagyvárad, Rákóczi-ut 1. Telefon 18-64.

Felhívás a tüzharcosokhoz. Kérjük alant tüzharcos bajtársakat, akiknek avatása jövő hét első napjaira van tervezve, s akiknek igazoló jegyeik és jelvényeik a központtól megérkeztek, hogy a Tüzharcos Szövetség helyiségében pénteken és szombaton, a hivatalos órák alatt délután 9-12 délután 4-6-ig okvetlen fizessék be a felvételi tagsági díjat 2 pengőt, jelvény és igazolvány díját 2.50 pengőt, nehogy az avatási ünnepélyről lemaradjanak. Czirják Lajos, Réna Imre, Petróczy Lajos, Deryei József, Bereczki István, Papp Imre, Erdélyi József, Balogh Imre, Gremperger Kamil, Hegedűs Sándor, Todor Lajos, Juhász József, Högye Lajos, Boros Imre, Nagy József, Kiss Gyula, Fudally László, Hant Géza, Beke József, Gyulai Pál, Hoble József, Gulyás Gyula, Toóth László, Nagy Barnabás, Mikó József, Hagyó Zsigmond, Iván József, Jóljárt Nagy Sándor, Gyulai József, Biró István, továbbá Folgenhauer Mihály, Riffnyák János, Mészáros Károly, Gazdag László, Lukács Sándor, Albert János, dr. Krüger Jenő. Szervező bizottság.

Belvárosi Filmszínházban. Az első milliós magyar film

Bordy Bella, Símor Erzsé, Szelezky Zita, Vaszary Piri, Jávör Pál, Pethes

Varieté csillaga

A színpadon: Káprázatos varieté-műsor. A színpad mögött: Az élet könnyű és mosoly: Az élet

Szabad a postaforgalom Belgiumba és Hollandiába — idegen nyelven. A postavezérgazgatóság közli, hogy Németalföldre és Belgiumba leveleken és levelezőlapokon kívül ezentúl közönséges és ajánlott nyomtatványokat, árumintákat, üzleti papírokat és egyéb csomagolt küldeményeket is lehet továbbítani. A Belgiumba küldött bármilyen levélpostai küldeményt (levél, levelezőlap, nyomtatvány, stb.) szövege csak német, francia, flamand vagy olasznyelvű lehet. (MTI.)

Teljesen díjmentesek a honvédelmi kötelezettséggel kapcsolatos célokra szolgáló anyagi nyvi kivonatok. Budapestről jelentik: (MTI.) Kétségek támadtak annak elbírálásánál, vajjon a származás igazolása céljaira az 1939. évi 4-ik törvények alapján kiadott anyagi nyvi iratokért akkor is felszámítanak-e kiállítási díjat a lelkészek, ha azokat az 1939. II. t.-c. 227-ik paragrafus szerint a honvédelmi kötelezettséggel kapcsolatos célokra (levente-kötelezettség, hadkötelezettség, honvédelmi szolgáltatás, légvédelmi kötelezettség) kéri az érdekelt. Az egyházi hatóságok tájékoztatásul közlik papjaikkal, hogy a felsorolt célokra nemcsak illeték-, de kiállítási díj mentesen szolgáltatandók ki a kivonatok. A kivonatokra rá kell vezetni, hogy: az 1939. II. t.-c. 227-ik paragrafusában felsorolt célra illeték- és díjmentes.

„TURUL” kereskedelmi iroda és szállítási vállalat

Nagyvárad, Szent László-tér 5 szám

Távbeszélő: 1201

Vállal helyi és az ország minden részébe teheráru fuvarozást és költöztetést.

Vállal továbbá gyári képviselőket.

A **PANNONIA KÁVÉHÁZ UJ VEZETŐJE.** Nagyvárad. Saját tud. Csütörtökön a Pannónia, volt Palace szálloda, étterem és kávéház vezetését **Nedelko János** budapesti vendéglős vette át. A város gazdasági ügyosztálya a katonai parancsnokság utasítására leltárt vett fel és leltár szerint adott át mindent Nedelko Jánosnak. Az új tulajdonos 32 éve dolgozik a vendégipari szakmában és kiváló üzletember. Reméljük rövidesen sikerül a Pannóniát a régi színvonalra visszaállítania.

* **Uj csemege és fűszerüzlet Nagyváradon.** A több évtizede fennálló Kádár, illetve Balogh-féle üzletet megvettem. Hivatkozva a Balogh János cégnél szerzett 16 éves tapasztalatomra, a mai magyar igényeknek megfelelő fűszer- és csemegeüzletet alakítom át, amelyet mai napon nyitok meg. Előre is ígérem, hogy minden régi és új vendémet a legelőzékenyebb kiszolgálásban fogom részesíteni. Osztás Jenő, Nagyvárad, Rákóczi-ut 1. Telefon 18-64.

November 4?

A **talált pisztollyal játszott és hasbalótta magát.** Kecskemétről jelentik: Tegnap délután fél 1 órakor a mentők eszméletlen fiatalembert hoztak be a kórházba. A neve Kun Pál, 18 éves lajostizsei legény. Az országot mentén találták vérébafagyva. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy gyomrát golyó járta át és beleit öt helyen átszakította. Azonnal megoperálták, állapot azonban továbbra is életveszélyes. Kun Pál a műtét után magához tért és elmondotta, hogy tegnap reggel 7 óra tájban Lajosmizse határában, az országút mentén egy pisztolyt talált. Felvette aztán leült az árok szélére és jó darabig játszadozott vele, egyszerre csak nagy döbbenéssel elszűlt a revolver és a golyó a gyomrába fúródott. A nagy döbbenésre figyelmesek lettek a távolabbi házak lakói és a vérben fekvő legényt bevittek a községi orvoshoz, az értesítette a mentőket és behozták a kórházba. A szerencsétlenül járt Kun Pál vallomása alapján megindult a nyomozás a talált fegyver gazdájának megállapítására.

Temetés. Özv. Kovács Imréné szül. Dézsi Juliánna 69 éves korában meghalt. Temetés szombaton 3 órakor lesz a volt Pompei-utca 7. sz. háztól. (Erdélyi „Concordia”)

A nagyvárad állami polgári fiúiskola igazgatósága közli, hogy a rendes tanuló folyó évi október 26-án, szombaton reggel 9 órára jelenjenek meg az iskola dísztermében a megnyitó ünnepélyre való előkészület céljából. Az ünnepélyes megnyitót folyó évi október hó 27-én, vasárnap délelőtt 11 órakor tartjuk meg, amelyre a mélyen tisztelt szülőket és az iskolánk barátait tisztelettel meghívjuk.

Okleveles tanár rendes és magántanulók lelkiismeretes előkészítését csoportosan is vállalja; magyar nyelv és helyesírást, gép- és gyorsírást, könyvelés-levelezést jutányosan tanít, Nagyvárad, **Beöthy Ödön-u. 42.** kapuval szemben.

Műsoros táncestély a munkanélküliek javára Sallak Pál rádióénekes felléptével. A Nemzeti Munkaközpont keretében működő Építőmunkások Dalköre az alábbi meghívót bocsátotta ki: Meghívó. A Nemzeti Munkaközpont kebelében működő Építőmunkások Dalköre 1940 október hó 26-án este fél 9 órai kezdettel, a Szent János-utcai Munkás Otthonban táncal egybekötött műsoros estét rendez a munkanélküliek javára. Műsor: 1. Himnusz. Éneklő az Építőmunkások Dalköre, karnagy Soós András. 2. Megnyitóbeszédet tart Szabó János, a Nemzeti Munkaközpont helyi elnöke. 3. Soós: Jelige. Petőfi dalok előadja az Építőmunkások Dalköre. 4. Dobos Gizella urleány szavalata. 5. Kissné Laczkó Erzsike urhölgy magyar dalokat énekel. 6. Daróczy Kiss Lajos szerkesztő előadása. 7. Sallak Pál énekművész énekel: Kacsóh Pongrác, Rákóczi megtérése. 8. Révfi nóták. Előadja az Építőmunkások Dalköre. Belépti díj személyenként 50 fillér.

* **Uj csemege és fűszerüzlet Nagyváradon.** A több évtizede fennálló Kádár, illetve Balogh-féle üzletet megvettem. Hivatkozva a Balogh János cégnél szerzett 16 éves tapasztalatomra, a mai magyar igényeknek megfelelő fűszer- és csemegeüzletet alakítom át, amelyet mai napon nyitok meg. Előre is ígérem, hogy minden régi és új vendémet a legelőzékenyebb kiszolgálásban fogom részesíteni. Osztás Jenő, Nagyvárad, Rákóczi-ut 1. Telefon 18-64.

A **szombaton kezdődő pedagógiai szeminárium sorrendje.** Megirtuk, hogy folyó hó 26-án pedagógiai szeminárium nyílik meg a váradi tanerők számára. Erre vonatkozóan a vármegyei tanyajelöltség a következő értesítést adta ki: Ertesítem a tantestület tagjait, hogy folyó hó 26-án (szombaton) reggel fél 8 órai kezdettel pedagógiai szemináriumot rendeznek Ritoók Zsigmond-utcában, a 4. sz. állami elemi iskolában. — Tárgysorozat: 1. Futó Klára debreceni református elemi iskolai tanító magyar nyelvű betűismertetést mutat be az elemi iskola II. osztályában. 2. Elekes Pál debreceni református elemi iskolai tanító gyakorlati tanítást tart a beszéd és értelemgyakorlat köréből az elemi iskola II. osztályában. 3. Abkarovics Árpád hajdudorogi állami elemi iskolai igazgatótanító földrajztanítást mutat be az elemi iskola V. osztályában. 4. Toriska Margit debreceni református elemi iskolai tanítónő tanít az elemi iskola VII. osztályában történelmet. Futó Klára, Elekes Pál, Abkarovics Árpád és Tariska Margit előadók rövid ismertetőt adnak az általuk bemutatott tanítások tárgyköréből. A tanítók kérdéseire az előadók felvilágosításokat adnak. Viták és eszmecsere ki-vánatosak. A szemináriumon való megjelenés kötelező. Az igazgatói teendőket ellátó tanítók kötelesek ellenőrizni a tantestület tagjainak jelenlétét.

A **várad-szőlősi sportoló ifjúság** 1940. október 26-án, szombat este 9 órai pontos kezdettel műsoros bált rendez a Baráthy Lajos-vendéglő tánctermében és az összes helyiségeiben. A zenét kitűnő dzsesszzenekar szolgálja. Belépti-díj tetszés szerint. Főrendező: Széles Sándor. Rendezőség: Brád József, Ruz Lajos, Kovács Pál, Kubik János, Gödör József, Baráthy János, Veres Sándor, Széles Zoltán, Illés József, Kun Sándor, Révész Károly, Tyepák József, Tóth Jenő, Baráthy Lajos és Mácsi Lajos. Közreműködnek még Nóth Zoltán, Nagy Ica, Széles Andor, Bagosi Böske, Gödör Gizella és Vankos Böske.

November 4?

A nagyvárad mozgóképszínházak műsora:

DORIAN: KÉT LÁNY AZ UTCÁN.
APOLLO: JÖJJÜN ELSEJEN.
BELVÁROSI: VARIÉTÉ CSILLAGA.

Apolló Filmszínházban. A szezon legjobb és legragyogóbb vigjátéka

Jöjjön elsején

Békelyfő er' ötlette' teli, bűbajos
vigjátéka.
Főszerepben: Páger Antal, Turai Ida
és Jávor Pál

SZÍNHÁZ

Megérkezett Nagyváradra a Budapesti Színészek Erdélyi Együttese

Ma pénteken este 8 órakor ünnepi díszelőadás

Csütörtökön este érkezett meg Nagyváradra a Budapesti Színészek Erdélyi Együttese, teljes számban és ma pénteken este már az első előadás fogja gyönyörködtetni Nagyvárad szépet és művészt kedvelő színházjáró közönsége. A megnyitó előadást, — amely zsúfolt nézőtér előtt fog színrekerülni — I. *Himnusz* vezeti be, a Szigligeti Színház 16 tagú zenekarával Szathmáry Endre vezényletével, utána következik az *ünnepi prólógus* vitéz Somogyváry Gyula verse, majd ezt követi Orbók Attila fordításában Paul Antheime világhírű színműve *Az abbé*. *Az abbé* főszerepeit Harsányi Rezső, Szende Mária, Keresztessy Mária, Laekó Aranka, Gazdy Aranka, Hangay Márta, Egyed Lenke, Toronyi Imre, Boray Lajos, Szőregy Gyula, Sármasz Miklós, Vándory Gusztáv, Holykó Ferenc, Korody Lajos és Szikszay Endre alakítják, míg a darabot Sármasz Miklós rendezi. — *Az abbé* pénteken este 8 órakor és vasárnap d. u. 5 órakor lesz a vendégjáték műsorán.

Frontharcosok.

A budapesti együttes második bemutatója szombaton este 8 órakor lesz, amikor is színrekerül vitéz Somogyváry Gyula színműve a *Frontharcosok*. A magyar katonai eszményi alakjait, a világháború számtalan poklán keresztül gázolt hőseit és a leg-

szőbb emberi erényt: a bajtársiasságot glóriófikálja a legendás Gyula diáknak, vitéz Somogyváry Gyulának a *Frontharcosok* c. színműve.

A *Frontharcosok* főszerepeit Toronyi Imre, mellette Szende Mária, a fiatal budapesti sztár, mellettük Keresztessy Mária, Egyed Lenke, Bathó László és Harsányi Rezső játsszák, de résztvesz az előadásban a budapesti együttes majd minden kiváló tagja is. — A *Frontharcosok* c. színmű szombat este 9 és vasárnap este 9 órakor kerül színre.

A fenti előadásokra jegyek válthatók a színház elővételi pénztáránál naponta d. e. 10—1-ig és délután 4-től.

A Budapesti Színészek Erdélyi Együttese nagyváradai vendégjátékának műsora:

Oktober 25. péntek este 8 órakor: **Ünnepi prólógus**, utána Paul Athelme, Orbók Attila: **Abbé**, a hit megrázó drámája.

Szombat este 9 órakor: **Frontharcosok**. Vitéz Somogyváry Gyula drámája.

Vasárnap délután 5 órakor: **Abbé**.

Vasárnap este 9 órakor: **Frontharcosok**.

Hétfő este 8 órakor: **Kitagadottak**. Vitéz Somogyváry Gyula drámája.

Kedd este 8 órakor: **Kitagadottak**.

Jónevű budapesti színművészeket szerződtek a nagyváradai színház igazgatók

A nagyváradai színház igazgatósága nagy erővel folyik. Szathmáry Endre igazgató Kolozsváron járt, ahol többek között *Csengeri Aladár*-al, az ismert rokonszenves táncoskomikusal folytatott tárgyalásokat. Ugyancsak Szathmáry igazgató vállalta a férfi és női kórus megszervezését. A cél az, hogy fiatal, jóméjű, tehetséges, jóhangú tagokból állítsa össze a kórusokat, annál is inkább, mert a Szigligeti-színház igazgatósága nagyoperett- és operaelőadások rendezését is terve vette, részben budapesti operaházi tagokkal. Azért Szathmáry igazgató az egész országot bentazza megfelelő kórusok összeállítására céljából.

Megírtuk, hogy Putnik Bálint igazgató Budapestre utazott elsőrangú művészi erők szerződésére végett. Ma érkezett a Szigligeti-színházhoz az első értesítés, amely szerint máris sikerült több kiváló színészt és színésznőt megnyernie a nagyváradai színház számára. Eddig szerződtek *Laky Tóth Erzsit*, a rádióból is előnyösen ismert énekes primadonnát, *Jurik Ica* operettprimadonnát, a Király-színház volt tagját, *D. Kovács József* tenor-bonvivánt és *Komlós Juci* táncos szubrettet, a Fővárosi Operett-színház volt tagját, *Berczy Géza*-t, a fővárosi színházról ismert szerelmes színészt, *Lendvai Józsefet*, aki most került ki az akadémiáról a jövő színjátszás egyik ígéretként, *Kamarás Gyulát*, a Víg-színházban feltűnt fiatal tehetséget és *Sivó Máriát*, a jónevű hősnőt. *Wessely Pállal*, valamint más kiváló erővel most folynak a tárgyalások, úgyhogy a nagyváradai színház remélhetőleg a legközelebbi idő alatt végleges összeállításban kezdheti meg a munkát, amelynek a város színházkedvelő közönsége nagy érdeklődéssel néz elébe.

Vitéz Somogyváry Gyula személyesen vesz részt *Frontharcosok* című színművének nagyváradai bemutatóján. Nagyvárad. Saját tud. Vitéz Somogyváry Gyula százados szombaton Nagyváradra érkezik és résztvesz a *Frontharcosok* című darabjának bemutatóján. Somogyváry Gyula előadás előtt bevezetőt mond. A népszerű és rádióból közismert Gyula diák fellépte elé nagy érdeklődéssel tekint a város közönsége.

Régi ismerősök a budapesti vendégművészek között

Pénteken délelőtt a színház kiskapujánál rég nem látott, ismerős arcok tűntek fel: a budapesti színészek erdélyi együttesének tagjai, akik közül a legtöbbet jól ismeri a váradai közönség is: mint a kolozsvári *Janovics*-féle kitűnő együttes művészeit, akik már évekkel ezelőtt Pestre kerültek s országos nevet szereztek maguknak kivételes művészetükkel. *Laczkó Aranka*-ra, erre a nagyon finom, kultúralt és elegáns művésznőre bizonyára jól emlékeznek a váradiak, hiszen éveken át adott színt, hangulatot a kolozsváriak előadásainak. Régi ismerős Váradon az együttes vezetője, *Harsányi Rezső* is, aki féligmeddig itt is kezdte színészi pályáját s azóta a legerősebb karakter színészé fejlődve, a legnagyobb pesti színpadokon aratja sikereit. *Hoykó Ferenc* is a Janovics-társulattól került Pestre, ahol gyorsan „befutott” s a fővárosi közönség szeretetével fogadta. *Gazdy Aranka* a debreceni színház hősnője volt s néhány éven át Nagyváradon is játszott, ahol disztigvált úri egyéniségét, színes művészi tehetségét nagyon megszerették.

Keresztessy Márta, *Szende Mária*, *Egyed Lenke*, *Toronyi Imre*, *Boray Lajos*, *Vándory Gusztáv*, *Szőregy Gyula* és *Thury Elemér* a társulat tagjai még, valamennyien a legjobb budapesti művészek közül, akik most Erdély városaiba elhozták a legjobb darabokat, hogy azok is élvezhessenek komolyabb színlelőadásokat, akik nem utazhatnak fel Budapestre — egy-egy jó színházi este kedvéért.

A régi váradai színészeket nagy szeretettel üdvözölték itt élő régi tisztelőik, barátai s főleg *Laczkó Arankát* és *Gazdy Arankát* vették körül szeretetük megnyilatkozásaival.

A kultuszminisztérium pályázatot írt ki egyfelvonásos *Mátyás-operára*. Budapestről jelentik: A kultuszminisztérium Mátyás király születésének ötszázadik évfordulójára előadandó egyfelvonásos opera szövegkönyvére pályázatot írt ki. Kívánatos, hogy a pályázók a nagy király igazságot tevő népies alakjával foglalkozzanak és az igazságos Mátyást lehetőleg derűs formában szerepeltessék. A pályázatokat, amelyek első díja 1500 pengő, a második 1000 pengő, 1941 február 1-ig az Országos Irodalmi és Művészeti Tanácsnál kell benyújtani.

SPORT

Ujrasorsolják a kerületi bajnokság mérkőzéseit

Nagyvárad. Saját tud. A kerületi bajnokság küzdelmeire hét csapat jelentkezett: NAC II, Törekvés II, Kolping, Elektromos, Egyetértés, MÁV és NSC (Nagyszalonta). A sorsolást megejtették és az őszi forduló mérkőzéseit már vasárnap meg is kezdték volna.

Időközben azonban még két újabb jelentkezés futott be. Bejelentette részvételét a nagyszalontai Booskai és a nagyváradai Vasas. A bajnoki sorsolást kiegészíteni nem lehet s épen ezért az új beosztás mellett döntöttek.

Csütörtökön este *Gálffy András* miniszteri biztos, aki jelenleg Budapesten tartózkodik, telefonon intézkedett ebben a kérdésben. Lapunk útján felszólítja a miniszteri biztos a kerületi bajnokságban résztvevő összes egyesületek vezetőit, hogy pénteken este fél 3 órakor a NAC-Otthonban megjelenni szíveskedjenek. Az értekezleten látárgyalják a kerületi bajnokságot érintő összes kérdéseket és megadják az új sorsolást is.

Összeállították a Nagyváradon vendégszereplő amatőr-válogatottat

Nagyvárad. Saját tud. A Budapesti Labdarúgó Alszövetség válogatott csapatának vasárnap nagyváradai vendégjátéka iránt hatalmas érdeklődés nyilvánul meg.

Csütörtök este telefonon értesítés érkezett Budapestről. *Jeney Rezső*, a NAC labdarúgó szakosztályának elnöke, *Jancsó Béla* alelnök és *Krüger Károly* edző, akik Budapesten tartózkodnak, közölték az egyesülettel, hogy sikerült véglegesen megállapodni a vasárnapi mérkőzésre vonatkozólag. A BLASz válogatott szombatos délután indul Budapestre Nagyváradra. Már kész a csapat összeállítása is.

Ábrahám — Nagy II, Waldinger — Nagy I, Simon, Schmeccy — Németh, Horváth II, Szendrői, Törös II, Búzássy.

A csapatban több belsőosztálybeli játékos szerepel. Szendrői a magyar válogatottban játszott középcsatárt, megsérült, de most már ismét nagy formában van. Jólismert nevek: Ábrahám kapuvéd, Horváth II. és Búzássy csatárok. A többiek is mind kitűnő tehetségű labdarúgók.

Az amatőr válogatott ellenfele a NAC csapata lesz, amely Nagyváradon vegyes néven áll ki, balkezelen az Elektromos játékosával megerősítve. Rónay edző a csapatot így állította össze:

Várad — Sebők, Záborszky — Krausz, Juhász, Deményi — Seres, Kovács, Sárvári, Bodola, Csöke (Elektromos). Tartalékok: Haláti és Szurgyi.

Nagy küzdelemre van kilátás. Reméljük, hogy a váradai labdarúgók ismét hebizonyítják, hogy méltók hírnevükhöz.

Ünnepélyes fogadást készítenek elő a budapestiek.

A BLASz válogatott szombat este 7 órakor érkezik Nagyváradra. A csapattal együtt érkezik dr. *Gidófalvy Pál* miniszteri biztos. *Misángyi Ottó*, az OTT főtitkára, *Barcsay*, az amatőr-szövetség elnöke, *Koller* miniszteri tanácsos, *Arató Géza*, az amatőr-szövetség kapitánya, *Berkessy Elemér* szövetségi edző.

A NAC ünnepélyes fogadást készít elő az állomáson. Ezúton hívja fel a város sporttársadalmát, hogy szombat este 7 órakor minél nagyobb számban jelenjenek meg az állomáson az előkelő vendégek fogadására.

Mély tisztelettel értesítem a helyi és vidéki közönséget hogy a

„Kék Macska” éttermet (Kapuczinus-u. 10)

a mai naptól fogva személyesen vezetem. Jó magyar konyha, szolid polgári árak és figyelmes kiszolgálás. Kérem a nagyrődemű katonai és polgári közönség szives pártfogását.

Mély tisztelettel:
Leitner Ferenc
tulajdonos

RÁDIÓ-MŰSOR

1940 október 27-től — november 2-ig

VASÁRNAP, OKTÓBER 27. BUDAPEST I. MŰSORA:

- 8.00 Ébresztő. Szózat. Hanglemezek.
8.45 Hírek.
10.00 Egyházi ének és szentbeszéd a Belvárosi főplébánia-templomból. A szentbeszédet mise közben Bednárz Róbert pápai prelátus, esperes-plébános mondja. Énekel a templom énekkara Berg Ottó vezényletével.
11.15 Evangélikus istentisztelet a Deák-téri templomból. Prédikál Raffay Sándor püspök.
12.20 Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés.
12.30 A Rádió Szalonzene-kara. Vezényel Bertha István.
1.00 Rádiókrónika. Papp Jenő előadása.
1.45 Hírek.
2.00 Hanglemezek.
3.00 Időszerű gazdasági tanácsadó. A földművelésügyi minisztérium rádióelőadás-sorozata.
3.30 Hangképek a magyar levették római bemutatójának budapesti megismétléséről. A közvetítést a Népligethől Budinszky Sándor vezeti.
4.05 A Melles Béla-zenekar. Vezényel Vincze Ottó.
4.30 A Wesselényiek. Rexa Dezső előadása. Közművelődési előadás-sorozat.
5.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
5.15 Honvédműsor.
6.15 Fiatal erdélyi költők. Dsida Jenő, Jékely Zoltán, Kiss Jenő és Szemlér Ferenc verseiből előad Ujlaky László.
6.35 Mórnyé Szakmáry Magda énekel, zongorán kíséri Kemény Ákos.
7.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
7.20 Sport- és löversenyeredmények.
7.40 Magyar Imre emlékezete. Bevezetőt mond Balázs Árpád. Közreműködik ifj. Magyar Imre, kíséri néhai Magyar Imre cigányzenekara. Közben hanglemmez.
8.40 Hírek és időjárásjelentés.

BUDAPEST II. MŰSORA:

- 11.00 Lovászi Ferenc cigányzenekara.
12.05 Levente-rádiófélsóra.
3.05 A Melles Béla zenekar. Vezényel Vincze Ottó.
8.30 Közvetítés a Fővárosi Operettszínházból. Fiatalság — bolondság. Vidám operett három felvonásban, 10 képből. Irta K. Halász Gyula. Zenéjét szerette: Eisemann Mihály. Rendező: Sereghy Andor. Vezényel: T. Török Emil.
6.00 Hírek.
6.10 Fiatalság — bolondság III. felvonása.
6.40 Dugonics András emlékezete. Irta Baróti Dezső dr. (Felolvasás.)
7.10 Solymossy Lajos jazz-zongoraszámai.
7.30 Színháztörténet. III. rész Turi Elemér csevegése.
8.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
8.20 Hanglemezek.

HÉTFŐ, OKTÓBER 28.

BUDAPEST I. MŰSORA:

- 6.40 Ébresztő. Torna.
7.00 Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemezek.
10.00 Hírek.
10.20 Erdély. Vitéz dr Tölgy Gyuláné előadása.
10.45 És a philomela megszólal... Irta Heltai István. (Felolvasás.)
11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12.00 Harangszó. Himnusz. Időjárásjelentés.
12.10 Vitéz Tamássy Lászlóné zongorázik.
12.40 Hírek.
12.55 Ritter Irén énekel zongorakísérettel.
1.20 Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés.
1.30 Szalonötös.
2.30 Hírek.
2.45 Műsorismertetés.
3.00 Arfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
3.20 Gáspár Lajos cigányzenekara.
4.15 Vadászat és természetvédelem. Irta Csath András. (Felolvasás.)
4.45 Időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
5.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
5.15 Hanglemezek.
5.40 Székelyek közt. Cs. Szabó Kálmán előadása.
6.10 Székely és erdélyi nóták. Előadja Mindszenti Ödön dr, kíséri Oláh Kálmán cigányzenekara.
7.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
7.20 Az Operaház Zenekara. Vezényel Ferencsik János. Közreműködik Hochstrasser Ferenc (fuvola).
8.40 Hírek és időjárásjelentés.

BUDAPEST II. MŰSORA:

- 5.15 Zsigmond király lovagja. Irta Tolnai Gábor (Felolvasás.)
6.00 Hírek.

- 6.10 Német nyelvoktatás. Szentgyörgyi Ede dr előadása.
6.40 Kulcsár-István szájharmonikakettős.
7.00 A hirlapi kacsá. Melocco János dr előadása.
7.30 Tánclemezek.
8.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
8.25 Olasz filmdalok hanglemezeiről.

KEDD, OKTÓBER 29.

BUDAPEST I. MŰSORA:

- 6.40 Ébresztő. Torna.
7.00 Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemezek.
10.00 Hírek.
10.20 A tudomány uttörői: Giacomo Bove és Jacques Cartier. Irta Csillay Kálmán. Felolvasás.
10.45 Divattudósítás. Felolvasás.
11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12.00 Harangszó. Himnusz. Időjárásjelentés.
12.10 Illiczy László szalonzene-kara.
12.40 Hírek.
1.20 Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés.
1.30 A József nádor 2. honvédgyalogezred zenekara. Vezényel Seregi Artur.
2.30 Hírek.
2.45 Műsorismertetés.
3.00 Arfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
3.20 Hanglemezek.
4.10 Gyermekekdelután. Ellátogatunk a Budapesti Állami Gyermekekmenhelybe. A közvetítést Gecső Sándorné vezeti. Hangfelvétel.
4.45 Időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
5.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
5.15 A Rádió Szalonzene-kara.
5.40 Magyar levették diadalutja Olaszországban. Borsos Miklós előadása.
6.10 Vizsoly a magyar kultúrában. Makka Sándor dr egyetemi tanár előadása.
6.40 Wagner: Siegfried-idill. Newyorki Filharmonikusok, vez. Toscanini. — Hanglemezeiről.
7.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
7.20 Kiss Lajos cigányzenekara.
7.50 Székely cserepeseknél. Közvetítés az udvarhelyszéki Korond községből. Beszél Budon-szky Sándor. Hangfelvétel.
8.10 Isabelle Norval zongorázik. Schumann: Karneval. Hangfelvétel.
8.40 Hírek és időjárásjelentés.

BUDAPEST II. MŰSORA:

- 5.30 Ruszin hallgatónknak. Néhány szindarab irodalmunkból. Irta Oszuszkó Mária. (Felolvasás.) 2. Hanglemezek.
6.00 Hírek.
6.10 A Budai Mandolin Zenekar. Vezényel Horváth Zoltán.
6.40 Francia nyelvoktatás. Garzó Miklós dr előadása.
7.00 Szepeffy-Stowasser Irén énekel zongorakísérettel.
7.25 A földművelésügyi minisztérium mezőgazdasági félórása.
8.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
8.20 Ügetőversenyeredmények.
8.25 Tánclemezek.

FUTURA R.T.

Bevásárló Kirendeltsége Nagyváradi Kossuth Lajos-u. 3. I. em.

A honvéd vezérkar főnökének rendeletére mindennemű

Gabona- és magféleleséget

a rendeletekben előírt, illetve a budapesti tőzsdei árak megfelelő legmagasabb napi áron készpénzfizetés mellett vásárolunk. Nagyváradi raktárunkban átvétel naponta. Vidéki bevásárló hálózatunk beszerzés alatt áll és bizományosaink működésének megkezdéséig az összes járási székhelyeken megbírdelt piaci napokat tartunk.

SZERDA, OKTÓBER 30. BUDAPEST I. MŰSORA:

- 6.40 Ébresztő. Torna.
7.00 Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemezek.
10.00 Hírek.
10.20 Hol laknak a csángó magyarok? Csizy Béla előadása.
10.45 Ruszin fafaragások. Irta Kerekes István. — Felolvasás.
11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12.00 Harangszó. Himnusz. Időjárásjelentés.
12.10 Hanglemezek.
12.40 Hírek.
1.20 Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés.
1.30 Surányi Rudi és cigányzenekara.
2.30 Hírek.
2.45 Műsorismertetés.
3.00 Arfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
3.20 Vizgáznak a haderőn kívüli repülőgépek. Közvetítés a budaörsi közforgalmi repülőtérről. Beszél Budinszky Sándor. Hangfelvétel.
4.15 Az édesanya névnap ajándéka. Csire Károly előadása.
4.45 Időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
5.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
5.15 Balázs Gyula dr magyar nótákat zongorázik.
5.35 A háziállatok tudóbaja és az ember. Lőrinc Ferenc dr egyetemi tanár előadása.
6.05 A Rádió Szalonzene-kara.
7.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
7.20 Rendőrzene-kar. Vezényel Szöllőssy Ferenc.
7.40 Protostáns Irodalmi és Művészeti Est. Közvetítés a Városi Színházból.
8.40 Hírek és időjárásjelentés.

BUDAPEST II. MŰSORA:

- 5.35 Hochstrasser Hugó gondolkázik zongorakísérettel.
6.00 Hírek.
6.10 Olasz nyelvoktatás. Gallerani Bonaventura előadása.
6.40 Tánclemezek.
7.15 A 150 éves magyar színészet. Ditrői Mór előadása.
7.45 Rendőrzene-kar. Vezényel Szöllőssy Ferenc.
8.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
8.20 Közvetítés a Hungária-szállásból. Bura Sándor cigányzenekara muzsikál.

CSÜTÖRTÖK, OKTÓBER 31.

BUDAPEST I. MŰSORA:

- 8.00 Ébresztő. Szózat. Hanglemezek.
8.45 Hírek.
9.00 Református istentisztelet a Kálvin-téri templomból. Prédikál Vasárhelyi János, az erdélyi református egyházkerület püspöke.
10.00 Evangélikus istentisztelet a Bécsikapu-téri templomból. Prédikál Kapi Béla püspök.
11.15 Unitárius istentisztelet a Koháry-utcai templomból. Prédikál Kiss Elek dr kolozsvári unitárius teológiai tanár, egyházi főjegyző.
12.00 Harangszó. Himnusz. Időjárásjelentés.
12.10 Székesfővárosi Zenekar. Vezényel Polgár Tibor.
12.40 Hírek.
1.20 Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés.
1.30 A Rádió Szalonzene-kara.
2.30 Hírek.
2.45 Műsorismertetés.
3.00 Arfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
3.20 Csorba Dezső cigányzenekara.
4.15 Ruszin hallgatónknak. Petőfi és versei ruszin költők fordításában. Irta és a verseket elmondja Balezky Emil, az összekötő szöveget Mankovich Mária mondja el.
4.45 Időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
5.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
5.15 Szabolcska Mihály emlékezete. Halálának tizedik évfordulóján. Bevezetőt mond Vitéz Bodor Aladár. Közreműködik Mészáros Erzsébet (ének) zongorakísérettel és Bodnár Jenő (szavaltat).
5.50 Honvédműsor.
6.30 Az állattenyésztési tanfolyamok és a népies állattenyésztés. Mészáros József dr gazdasági felügyelő előadása. A földművelésügyi minisztérium rádióelőadás-sorozata.
7.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
7.20 Anda Géza zongorázik.
7.50 Löversenyeredmények.
8.00 Hanglemezek.
8.40 Hírek és időjárásjelentés.

BUDAPEST II. MŰSORA:

- 4.15 Hanglemezek. Könnyű zenekari művek.
6.00 Hírek.
6.30 Hanglemezek. Szórakoztató zene.
7.10 Haiti, a kreolok köztársasága. Hegedüs Nóra előadása.
7.40 Ujfalussy Mándy Margit énekel, zongorakísérettel.
8.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
8.25 Közvetítés a Dénes-étteremből. Sára Elemér cigányzenekara muzsikál, Varga Imre énekel.

Iván vendéglő

Szent László-tér 2, Kishídő mellett

Izletes konyha, kitűnő borok, elsőrangú zene, figyelmes kiszolgálás, előnyös árak.

Minden szombaton disznótoros vacsora

PÉNTEK, NOVEMBER 1.

BUDAPEST I. MŰSORA:

- 8.00 Ebresztő. Szózat. Hanglemezek.
8.45 Hírek.
10.00 Egyházi ének és szentbeszéd a Szent István bazilikából. A szentbeszédet mise után Sik Sándor dr. piarista, szegedi egyetemi tanár mondja. Énekel a templom énekkara. Harmat Artur vezetésével.
11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12.00 Harangszó. Himnusz. Időjárásjelentés.
12.10 Az Operaház Zenekara. Vezényel Fridl Frigyes.
1.00 Versek a halálról. Elmondja Táray Ferenc.
1.45 Hírek.
2.00 Hanglemezek.
3.00 Magyar balladák. Előadja Lánzy Margit. Bevezetőt mond Ortutay Gyula dr. egyetemi magántanár.
3.30 A Mária Terézia 1. honvédegyezred zenekara. Vezényel Pongrácz Géza.
4.45 Időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
5.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
5.15 Erdély egyeteme. Zolnai Béla dr. egyetemi tanár előadása.
5.40 A Rádió Szalonzene-kara. Vezényel Bertha István.
6.00 Sportközlemények.
6.35 Erdély nagy tréfamestere. Gyallay Domokos elbeszélése. Felolvasás.
7.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
7.20 Lőversenyeredmények.
7.30 Egyetemi énekkarok. Vezényel Vaszy Viktor
7.55 Magyarok közt a házsongárdi temetőben. — Helyszíni közvetítés. Beszél Gecső Sándorné
8.40 Hírek és időjárásjelentés.

BUDAPEST II. MŰSORA:

- 6.00 Hírek.
7.00 Deák László dr. zongorázik.
7.30 A szellemi munkabírás fokozása. Irta Pongrácz Sándor dr. Felolvasás.
8.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
8.20 Hanglemezek.

SZOMBAT, NOVEMBER 2.

BUDAPEST I. MŰSORA:

- 9.30 Hírek.
10.00 Egyházi ének és szentbeszéd a budavári Koronázó Főtemplomból. A szentbeszédet mise közben Medgyesi Dezső O. Cap. tartományfőnök mondja, énekel a templom énekkara. Sugár Viktor vezetésével. Előadásra kerül Mozart A. W.: Requiem. A magánzólamokat Szabó Ilonka, Máthé Jolán, Harangozó János, Fehérpataki Ervin énekl. Harsona. — Molnár Ferenc. Orgonál Várhelyi Antal.
11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12.00 Harangszó. Himnusz. Időjárásjelentés.
12.10 A Rádió Szalonzene-kara.
12.40 Hírek.
1.20 Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
2.30 Hírek.
2.45 Műsorismertetés.
3.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
4.45 Időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
5.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
5.15 A Vakok Homérosz Enekkara. Vezényel: Schnitzl Gusztáv.
5.50 Magyar halottak, hősi halottak. Uzdóczy-Zadravecz István ny. tábori püspök előadása.
6.15 Bachmaninov: Holtak szigete. — Szimfonikus költemény. Előadja a Filadelfiai Zenekar a szerző vezényletével. Hanglemmez. Bevezetőt mond Hoffmann Edit dr, a Szépművészeti Múzeum igazgatója.
6.45 Külügyi negyedóra.
7.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
7.20 Muló ember: élet, halhatatlan írás. Irta Marék Antal dr. Felolvasás.
7.40 Közvetítés az Operaházból. Verdi: Requiem, I. rész. Vezényel Failoni Sergio. Karigazgató Roubal Vilmos. Szereplők: Báthy Anna, Basilides Mária, Rösler Endre és Székely Mihály.
8.40 Hírek és időjárásjelentés.

BUDAPEST II. MŰSORA:

- 5.15 A Földművelésügyi Miniszterium mezőgazdasági felőrája.
6.00 Hírek.
6.10 A Szociális Missziótársulat előadása. Parkas Edith alapító főnökasszony: Missziós üzenetek.
7.00 Hanglemezek.
8.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.

Új nappali gyorsvonatpár Budapest és Kolozsvár között

A MÁV igazgatóságától nyert értesülés szerint a visszacsatolt keletmagyarországi és erdélyi vonalakon folyó évi október 27-én, vasárnap éjféltől új menetrend lép életbe. A fontosabb változások a jelenlegi menetrenddel szemben a következők:

A Budapest Keleti pu-ról 0.05 órákor induló gyorsvonat Kolozsvárra 8.00 helyett 7.03-kor, Marosvásárhelyre 18.00 helyett 16.10-kor, Sepsiszentgyörgyre 4.10 helyett már előző este 22.32-kor érkezik. Ellenirányban a gyorsvonat Sepsiszentgyörgyről 4.45 helyett 5.40-kor, Marosvásárhelyre 11.22 helyett 13.50-kor, Kolozsvárról 22.00 helyett 23.18-kor indul és Budapest Keleti pu-ra változatlanul 6.16-kor érkezik.

Budapest—Kolozsvár között egy új nappali gyorsvonatpár is közlekedik, amely közvetlen esatlakozást kap Dés, Beszterce, Marosvásárhely felé és felől. E gyorsvonat Budapest Keleti pu-ról 7.35-kor indul, Kolozsvárra 14.38-kor, Désre 16.35-kor, Besztercére 19.29-kor, Marosvásárhelyre 23.50-kor, Sepsiszentgyörgyre 10.10-kor érkezik. Ellenirányban Marosvásárhelyről 7.40-kor, Besztercéről 12.10-kor, Désről 14.29-kor, Kolozsvárról 16.15-kor indul és Bu-

dapest Keleti pu-ra 23.10-kor érkezik.

Ezenkívül Budapest—Kolozsvár között Árpád-jellegű gyors sínautóbusz járatpár is közlekedik, mely Budapest Keleti pu-ról 18.10-kor indul és Kolozsvárra 23.10-kor érkezik. Ellenirányban a sínautóbusz Kolozsvárról 7.05-kor indul és Budapest Keleti pu-ra 11.59-kor érkezik.

A nappali közvetlen személyvonat Budapest Keleti pu-ról 9.56-kor indul és Kolozsvárra 20.07-kor érkezik, ellenirányban Kolozsvárról 7.10-kor indul és Budapest Keleti pu-ra 17.10-kor érkezik. Az éjjeli közvetlen személyvonat Budapest Keleti pu-ról 23.47-kor indul, Kolozsvárra 12.08-kor érkezik, ellenirányban Kolozsvárról 15.15-kor indul és Budapest Keleti pu-ra 4.37-kor érkezik.

Részletes tájékoztatást az állomásokon kifüggesztésre kerülő menetrendhirdetmények, valamint a hivatalos menetrendkönyvhöz kiadásra kerülő és a visszacsatolt keletmagyarországi és erdélyi vonalak vasúti és autóbuszmenetrendjeit tartalmazó füzet nyújt, amely 10 fillérért kapható.

Arcáhiridetések

Szavanként 10 fillér, állást keresőknek 25% kedvezmény

Allást keres

Óskeresztény

komoly, gép- és gyorsíró, magyar miniszteri és ügyvédi gyakorlattal állást keres. Címét a kiadóba kér: „Nincs protektorom” jellegre.

Lakás

Kiadók

Gerliczy palotákban teljes komfortos 2, 3, 4 szobás földszinti és emeleti lakások. Érdeklődni Horthy Miklós-ut 30.

2 szobás

fürdőszobás komplett parkettás, új lakások 22.000 lei évi bérért kiadók a Körös-utca Felvilágosítással szolgál dr. Sebestyén ügyvéd, Szaniszló-u. 18.

Gerliczy-u. 14. alatt

kiadó egy kétszobás, fürdőszobás és egy egyszobás, fürdőszobás komplett lakás. Értekezés: Nagyvárad, Szaniszló-u. 55.

Kiadó

Nilgesz-telep legszebb helyén, állomáshoz közel, 4 szobás, parkettás, kertés magánház, megosztható 2 különböző járattal lakás is. Értekezhetni: Pável-utca 24. szám.

Kiadók

2, 3 és 4 szobás, halos modern lakások. Nagyvárad, Hitler Adolf-u. 24. Telefon 11-04.

Háromszobás

komplett lakás kiadó. Rulikovszky-ut 18.

Kétszobás

modern lakás kiadó. Értekezni: Hlatky Endre-u. (Zöldfa) 17. Ház-mesternél.

Adós-vétel

Eladó

jókarban levő férfi téli kabát. Szacsavay-utca 60. szám.

Eladó

egy 3 lámpás, remek jó Philips rádió 95 pengőért. Nagyvárad, Tisza Kálmán-tér 1., földszint 3.

Férfi fodrász-

berendezés eladó. Gallovich fodrásznál, Szt. László-tér 1.

Rózsaburgonya,

anyarországi 13 hopenyelvű 10 fillér. Irina makói hagyma, fokhagyma és fehér bab érkezett. — Időt és pénzt takarít meg, ha szükségletét telefonon vagy levelező lapon rendel meg. 50 kilóig 40 fillérért hazaszállítom. Jursák burgonya és terménykereskedő. — Nagyvárad, Nagypiac-tér. Telefon: 11-96.

Varrógép

Singer karikahajós, olcsón eladó. volt Speranta 18. Püspöki-úti végállomásnál.

Férfi

fekete télikabát eladó. Perces-u. 24.

Különlétele

Egy ridikül

találtatott Kozák Erzsébet munkakönyvvél és több fényképpel a Szent László-téri templom mellett, város házával szemben, vasárnap este folyó hó 20-án Az igazolt tulajdonosa átveheti: Horthy Miklós-ut 40. Méry, őrsparancsnoki iroda.

INGATLANT

venni, eladni, cserélni akar, forduljon dr. Simonyi ingatlanforgalmi irodához, Nagyvárad, Rákóczi-ut 2.

Nagyobb keresztény cég

keres az Ermelléken lehetőleg vasúti állomás közvetlen közelében, — vagy iparvágánnyal is ellátott nagyobb férőhelyű, megfelelő hőmérsékletű borpincét, ahol szüretelő telep is van vagy annak létesítésére alkalmas hely áll rendelkezésre. — Ajánlatot lehetőleg fényképpel és tervrajzokkal, valamint részletes leírással, a fizetési feltételek megjelölésével e lap kiadóhivatalába küldendők „Borpince” jellegre.

Üzlethelyiséget

keresek autó alkatrészek, műszaki cikkek és rádió árusításra. Ajánlatokat a kiadóba kérek.

Megvételre

vagy használatra keresek használt, de jó utazó bundát és lábszákot. Címét a kiadóba.

Montirozást,

összeállítást, fehérnemű varrást vállalkozó romániai menekült. Péter-utca 12. szám.

Elveszett

Elveszett

Boksan Gyula irattárcája. Megtaláló kéretik adja be a kiadóhivatalba.

Allást nyert

Három

jó családból való, jó megjelenésű fiú boynak felvétetik. Jelentkezés az Újsegirő Otthonban délután 5 és 7 óra között.

Irodai kisasszony

könyvelésben jártas, gyors és gépiró, német nyelvtudással felvétetik. Czillér Divatruház.

Keresek

keresztény inkasszósztant, kerékpárral, — 5—600 pengő kaucióval, fixfizetés és százállék. Iván iroda, Szent János-u. 34.

4 középiskolát

végzett tanuló, bolti szolgát azonnal felvezek. Nemzeti könyv-és papirkereskedés. Rákóczi-ut 9.

KIADÓTULAJDONOS:

SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA RT

Fő- és felelősszerkesztő: Felelős kiadó:

Dr. Paál Árpád Dr. Scheffler Ferenc

a Szent László-nyomdai igazgatója